

Запрацював новий завод із виробництва овочевих консервів

Цей закон може полегшити життя корупціонерам

У селищі Острів Тернопільської області в індустріальному парку "Західноукраїнський промисловий хаб" розпочав роботу завод продовольчих товарів "Бабуся Маруся". Підприємство спеціалізується на виробництві овочевих консервів, солінь (огірків, квасолі, помідорів, перцю) та напівфабрикатів із вакуумованих овочів. Про це повідомив у Facebook заступник голови комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку Дмитро Нисилевський.

За його словами, завод уже досяг проектної потужності та планує у 2025 році виготовити 650 тонн консервації. Інвестиції в запуск підприємства становили 45 млн грн, а будівництво промислових приміщень площею 1700 кв. м та монтаж виробничих ліній тривали протягом 2024-2025 років.

Наразі на заводі працює 30 осіб, але незабаром штат планують розширити до 45 працівників. У перспективі підприємство має амбітні плани щодо експорту своєї продукції до країн Балтії, Ізраїлю, Туреччини та Італії.

"Західноукраїнський промисловий хаб", створений у 2022 році на базі недиючого м'ясокомбінату, займає площу понад 10 га та має потужну інфраструктуру, включно з власною підстанцією на 10 МВт і реконструйованими приміщеннями загальною площею 58 тис. кв. м. Окрім "Бабусі Марусі", у парку працюють підприємства "Наша птиця" (переробка курятини), "Дельта Фуд" (виробництво соєсів), "Тернопільський м'ясокомбінат" (агропереробка) та логістичний центр, який обслуговує 6 місцевих і 16 релокаційних компаній.

Наразі підприємства парку забезпечують 860 робочих місць, а в майбутньому їхню кількість планують збільшити до 1300.

Нагадаємо, що керуюча компанія "Бюро інвестиційних програм" (BIP, Київ), яка опікується індустріальними парками "Володимир" і "Ново-волинськ", ініціювала створення першого в Україні підземного індустріального парку в Харкові.

7 вересня Тернопільська обласна філармонія відкриває 86-й концертний сезон. Крім нових програм, в репертуарі чільне місце посідають й надані мюзикл "Панна Францішка". Дійство, яке з торішнього червня активно з'являється на філармонійній сцені й головне - дуже полюбилось глядачам. Навіть, так би мовити, в міжсезоння - у серпні - на численні прохання персонажі мюзиклу знову постали перед публікою.

Балада "Панна Францішка" чи не сторіччя наповнює-бентежить душу романтикою, світлим коханням і водночас тривогою, смутком та драмою. Адже донька галицького різника (м'ясника) Францішка ("файна, як янгол, груба, як кишка") щиро покохала фризера (перукаря) - "бравого молодика". Проте батько дівчини не зважив на її почуття, заявивши, що "не для фризиз'єра донька різницька". Закохані, як спротив цьому, "постановили скінчити" життя, з'ївши "два метри кишки із трутизною". Сюжет, як бачимо, відомий ще принаймні зі Шекспірівської трагедії "Ромео та Джульєтта". Образ фри-

«Контінентал» розширює перелік навчальних курсів для школярів у рамках освітньої онлайн-програми

ОСВІТНІ ОНЛАЙН-КУРСИ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ ВІД «КОНТИНЕНТАЛ»

Встигніть подати заявку до 7 вересня!

АНГЛІЙСЬКА МОВА

МОВА ПРОГРАМУВАННЯ PYTHON

ПІДГОТОВКА ДО НМТ

КОНТАКТИ КООРДИНАТОРА: ТАРАС КУСЕНЬ, (067) 179 02 26

Контінентал

заснована 1999

Реклама у газеті «Свобода».

Тел. 0 (68) 932-29-05

зараз зі знижкою 50%!

03.09 - ШУМСЬК

04.09 - КРЕМЕНЕЦЬ

05.09 - ЛАНІВЦІ

08.09 - БЕРЕЖАНИ

09.09 - БУЧАЧ

11.09 - ТЕРЕБОВЛЯ

15.09 - ПОЧАЇВ

ЦЕНТР

ВІДНОВЛЕННЯ ЗОРУ

АНАТОЛІЙ СОВБИ

Прийом за попереднім записом:

0 800 331 331

дзвінки з усіх операторів безкоштовні

Не дайте поганому зору

забрати мрію!

Євген ФІЛЬ:

«Я вибрав боротьбу, волю, Україну!»

Відомий у нашій області громадсько-політичний діяч, ініціатор створення Музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини, а нині військовослужбовець, який вважає себе націоналістом до глибини душі, до свого 65-ліття, яке він зустрічає 27 серпня, пройшов чималий шлях, виборюючи для себе і нас незалежну Україну.

Євген Філь - українець, християнин, громадсько-політичний діяч, краєзнавець, учасник бойових дій, член Національної спілки журналістів України та Наукового товариства ім. Т. Шевченка, голова Тернопільського обласного благодійного фонду "Цвіт вишиванки", з 2019 року - організатор і директор комунальної установи Тернопільської обласної ради "Музей національно-визвольної боротьби Тернопільщини", з квітня 2022 року добровільно мобілізований в ЗСУ.

Національне відродження

Євген Філь народився у селі Росохуватець Підволочиського району, закінчив Тернопільську ЗОШ №12, от-

римав вищу освіту за спеціальністю "Правознавство". Каже, що любов до України йому прищепила його бабуся Марія Ковальчук (1905 - 1996). Вона годинами розповідала йому про нелегку долю України, закладаючи національну свідомість та жертовність. А на життєвому шляху підтримували дружина Лариса, доньки Наталія та Ольга. Нині тішать дідуся і троє онуків: Анна, Максим і Марта.

У далеких 1980-х, ще до проголошення незалежності України, Євген Філь активно включився у процеси державотворення. Зокрема, з 1989 року він - член Української Гельсінської спілки, борючись за відродження та становлення Української держави.

30 липня 1989 р. взяв участь в одній із перших в Україні антирадянській акції - панахиді-віче з 20 тисячами учасників на могилах Українських Січових Стрільців та борців за волю України, розстріляних у тернопільській тюрмі. Акція вперше відбулася під синьо-жовтими прапорами у Тернополі.

23 серпня 1989 р. Євген Філь - учасник заходу в Тернополі із засудження 50-річчя пакту Молотова-Ріббентропа; подія переросла в акцію громадської непокори. Вперше ніс синьо-жовтий прапор.

За дорученням голови Тернопільської обласної філії УГС Левка Горихівського разом із Василем Деревлянним, Володимиром Буюком здійснив кур'єрську поїздку на квартиру В'ячеслава Чорновола у Львів з метою передачі звітів про діяльність Тернопільських осередків УГС. До Тернополя привезли кур'єрську пошту з матеріалами УГС і самвидаву "Український вісник".

26 жовтня 1989 р. працівники Тернопільського КДБ завели Є. Філя у ліс села Гаї-Шевченківські, що біля Тернополя. Тут спробували завербувати Євгена Філя та схилити до "співпраці", при цьому застосовували методи погроз та залякування щодо

21 січня 1990 р. Євген Філь - учасник "живого ланцюгу" "Від Львова до Києва", присвяченого Дню Злуки ЗУНР та УНР, разом з мільйонном жителів України. Разом з Василем Деревлянним, Василем Сидораком, Володимиром Буюком та іншими побратимими був одним із організаторів першого підняття червоно-чорного прапора на Співочому полі у Тернополі.

Навесні 1990 р. Євген Філь брав участь у виборчій кампанії кандидата у депутати до Верховної Ради України по Бережанському виборчому округу Левка Горихівського. Був одним із перших серед колишніх воїнів-інтернаціоналістів, хто засудив радянсько-афганську війну і назвав себе воїном-окупантом, а у злочинах, які там творилися, звинуватив КПРС. Вибори закінчилися перемогою демократичних сил на Тернопільщині. Учасник Установчого з'їзду УГС-УРП в Києві. У жовтні 1990 року він підтримував учасників студентської революції "На граніті" у Києві та Тернополі.

Загалом у 1990-1991 роках разом з Василем Деревлянним, Богданом Вавриєм, Йосипом Смоляком, Володимиром Буюком, Миколою Зелінським та Василем Сидорком здійснив до десяти тривалих поїздок з організаційно-пропагандистською діяльністю у м.Донецьк. За Тернопільською філією УГС була закріплена Донецька область. Патріоти допомагали в організації діяльності голові Донецької УГС-УРП Марії Олійник та голові Донецького НРУ Євгенії Ратченко. Проживали в оселі політ'язнів ОУН і УПА подружжя Марії та Петра Лаврових.

У листопаді 1991 р. у місті Донецьк він брав участь в агітаційній компанії "Так незалежній Україні". 1 грудня 1991 р. - член дільничної комісії у Донецьку з проведення Всеукраїнського референдуму та виборів Президента України. Так виборювалася незалежність України.

Не розмінюєм честь на безчестя,
Там де воєн вселенські торги...
За тугими димАми нашестя
Вороги... Вороги... Вороги...
Молитви, ніби дзвони на сполох.
Під вітрів віковий перегар
П'яне сонце сушило ім порох...
Перед нами ще крок - і вістар...
Над самісіньким краєм у житі
На тривоги покраяні сні,
Постаємо у лютому літі,
Як щербаті осколки війни...
Не розмінюєм честь на безчестя.
І на зиск у вселенських торгах,
На передньому краї нашестя -
Україна... З Христом на руках...
Богдан Томенчук

Поховали у Кропивницькому

15 серпня жителі Кропивницької та Чортківської громад віддали останню шану військовослужбовцю, командирі міномета 8-го окремого гірсько-штурмового батальйону, молодшому сержанту, уродженцю м. Чортків, мешканцю м. Кропивницький **Дмитру СОБОТЯКУ** (7. 10. 1990 р.н.), який загинув 8 серпня поблизу населеного пункту Дворічна Куп'янського району Харківської області.

Світлої пам'яті Дмитро закінчив Чортківський ліцей та гімназію імені Маркіяна Шашкевича, згодом вступив до Львівського державного військового ліцею імені Героїв Крут.

"У 2007 р. Дмитро разом із родиною переїхав до Кропивницького, де вступив на факультет "Економіка та менеджмент" Кібернетичного коледжу. Із дитинства Дмитро був активним і цілеспрямованим. Займався спортом, також захоплювався музикою, освоїв і звукорежисуру. Згодом він працював звуко-режисером в Центрі дитячо-юнацької творчості, створював музичні проекти для нічного клубу "Вельвет", виступав як діджей в розважальних центрах міста та за його межами. У червні 2022 р. Дмитро Соботяк став до лав Збройних сил України. Він боронив Україну на найгарячіших напрямках бойового зіткнення: Донецькому та Харківському. За віддану службу був нагороджений відзнакою Президента України "За оборону України", орденом "За мужність III ступеня".

Для своїх бойових товаришів він був сильним, надійним і незламним. Для родини - турботливим, добрим, спокійним і люблячим. У глибокій скорботі залишилися мати, вітчим, син, рідні та близькі..." - повідомили у Кропивницькій міській раді.

Поховали захисника у Кропивницькому. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять Герою!

Був круглим сиротою

16 серпня жителі Скориківської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця Державної прикордонної служби України, мешканця села Пенківці, що на Підволочистині, **Романа Арсеновича ОСАДЧУКА** (18. 11. 1983

р.н.), серце якого перестало битися 12 серпня від серцево-легеневої недостатності, наслідків хвороби, яких зазнав під час військової служби.

Світлої пам'яті Роман захищав Україну від жовтня 2022 року.

"Майже три роки на війні не проходять безслідно - молодий воїн втратив сили та здоров'я, був на лікуванні, але, на жаль... Пам'ять та вічна вдячність за захист назавжди залишаться в серцях рідних, побратимів, односельчан, однокласників, друзів, усіх знайомих..." - написали на сторінці у соцмережі Скориківської об'єднаної територіальної громади.

"Роман був круглим сиротою, але знайшов велику родину у колі побратимів і земляків, які завжди пам'ятатимуть його. Тепер він повернеться у своє рідне село Пенківці, щоб знайти спокій поряд з могилами мами й тата, які пішли з життя раніше..." - повідомили у Підволочиській селищній раді.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Мати втратила єдиного сина

17 серпня жителі Теребовлянської громади провели в останню життєву дорогу старшого лейтенанта, командира мінометного взводу, мешканця м. Теребовля (мікрорайон Сади) **Андрія Васильовича ДУЩАКА** (9. 12. 1986 р.н.), який загинув 3 квітня 2023 року під час виконання бойового завдання внаслідок штурмових дій ворога поблизу м. Авдіївка Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Андрій два з половиною роки вважався зниклим безвісти. Рідні сподівалися на диво, але...

"Андрій Душак був єдиним сином у матері. У нього залишилися мама, батько, донька. Нехай мужність і жертвність Андрія буде прикладом для кожного з нас у боротьбі за свободу і перемогу України..." - йдеться в повідомленні Теребовлянської міської ради.

Поховали захисника на алеї Героїв м. Теребовля.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Був працьовитим і хорошим спеціалістом

17 серпня жителі Бережанської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, стрільця 3-го відділення охорони, уродженця с. Рекшин, мешканця м. Бережани, солдата **Степана Орестовича ПАНЬКІВА** (20. 04. 1966 р.н.), який відійшов у вічність 15 серпня.

Світлої пам'яті Степан "Навчався в школі села Рекшин. Згодом здобув освіту в училищі за спеціальністю "Тракторист". Після навчання працював на заводах "Мікрон" та радіодеталей у Львові, а також в галузі будівництва. 22 листопада 2024 року його мобілізували до лав ЗСУ.... В смутку та горі залишилися дружина, два сини, батьки, сест-

ра..." - повідомили у Бережанській міській раді.

Поховали захисника на кладовищі с. Рай (Нове кладовище), що на Бережанщині.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Був мужнім воїном

18 серпня жителі Борщівської громади віддали останню шану військовослужбовцю, старшому сержанту, мешканцю села Пищатинці **Івану Петровичу ГУДИМІ** (2. 07. 1974 р.н.), який загинув 9 серпня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Новодарівка Запорізької області.

Світлої пам'яті Іван, будучи справжнім патріотом України, який розпочав свою боротьбу з московськими окупантом ще задовго до 24 лютого 2022 року, пройшов АТО, був сміливим і мужнім воїном.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Хотів зробити світ кращим...

19 серпня жителі Скалатської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, інспектора прикордонної служби 2-ї категорії 3-го прикордонного загону імені Героя України полковника Євгена Пікуса Державної прикордонної служби України військової частини****, мешканця села Панасівка, що на Підволочистині, старшого солдата **Андрія Михайловича ГУЦАЛА** (24. 08. 1987 р.н.), який загинув 13 серпня під час виконання бойового завдання внаслідок артилерійського обстрілу поблизу населеного пункту Олександро-Шульгине Краматорського району Донецької області.

Світлої пам'яті Андрій закінчив школу у с. Колодіївка. Рідні та близькі згадують його як доброго чоловіка, який завжди міг прийти на допомогу.

"Андрій завжди говорив: "Я не можу врятувати світ, але я можу зробити чийсь день кращим і легшим". Мабуть, це кредо і стало рушійною силою, котра змусила чоловіка захищати нас із вами від рук окупантів. Ще у вівторок мати Марія почула голос свого сина. На жаль, це було востаннє..." - написала у соцмережі Оксана Сень.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо батькам, братові, рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Загинув на Донеччині

19 серпня жителі Гримайлівської громади віддали останню шану військовослужбовцю, навіднику 2-го кулеметного відділення кулеметного взводу 2-го механізованого батальйону, мешканцю села Товсте, що на Гусятинщині, сержанту **Ігорю Васильовичу СУБЕЛЬНому** (2. 05. 1973 р.н.), який загинув 27 жовтня 2024 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Новоселидівка Донецької області.

Світлої пам'яті Ігор довгий час вважався безвісти зниклим. Рідні сподівалися, що воїн повернеться живим, розшукували, але надії рідних не збулися.

"Висловлюємо щирі співчуття матері, дружині, дочці, родині, друзям та побратимам загиблого. Жертовність, мужність та відданість нашого земляка назавжди залишаться в наших серцях. Його подвиг - це частина великої історії боротьби українського народу за свою незалежність..." - йдеться в повідомленні Гримайлівської селищної ради.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Загинув під час виконання бойового завдання

21 серпня жителі Копичинецької громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Тудорів, що на Гусятинщині, **Василя Михайловича БУЧИНСЬКОГО** (3. 09. 1978 р.н.), який загинув 11 червня 2024 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Краснорізка Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Василь довгий час вважався зниклим безвісти. 18 серпня Копичинецька міська рада отримала підтвердження про його загибель.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Без батька залишився 5-річний синочок

22 серпня жителі Чортківської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, чортків'янина **Миколу Миколайовича МЕЛЬНИКА** (29. 01. 1987 р.н.), серце якого перестало битися 13 серпня після важкого поранення та се-

миденної боротьби за життя.

Світлої пам'яті "Микола завжди говорив: "Я не можу врятувати світ, але я можу зробити чийсь день кращим і легшим". Мабуть, це кредо і стало рушійною силою, котра змусила чоловіка захищати нас із вами від рук окупантів. Залишилися в Героя матір, дружина, 5-річний син та сестри", - йдеться у повідомленні Чортківської міської ради.

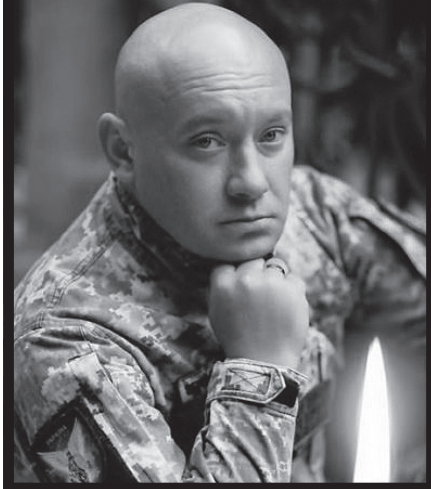
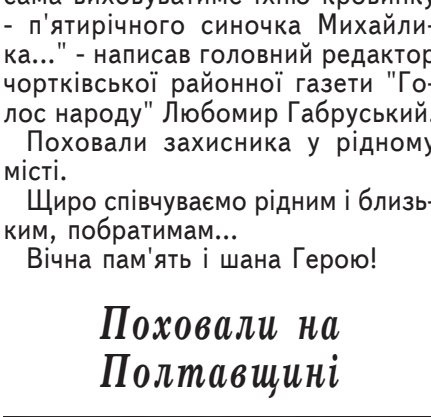
"Чимало доброго розповідали про відважного воїна його рідні і близькі. У п'ятирічному віці хлопчик залишився на руках однієї матері разом з двома старшими сестрами. У школі його пам'ятають як доброго, щирого і справедливого учня. Без роздумів поїхав до Києва на Майдан виборювати європейський вибір країни. Коли сепаратисти за підтримки росіян намагалися захопити Донбас, відправився у зону проведення АТО/ОСС. Вирішив не відсиджуватися у тилівій частині, коли розпочалося повномасштабне вторгнення, написавши рапорт на переведення у бойовий підрозділ. Більш як три роки був на війні. Служив на посаді командира міномета мінометної батареї. Нещодавно внаслідок ворожого мінометного обстрілу отримав важке поранення. Тиждень боролися в госпіталі лікарі за його життя, однак безрезультатно. 13 серпня його серце зупинилося... В часі прощання з тілом покійного на подвір'ї церкви з теплою згадував Миколу настоятель храму отець Михайл Левкович, адже знав його змалечку. З дитинства він часто приходив до святині разом з матір'ю та старшими сестрами. Увесь його "останній заробіток" в часі читання Євангелія священнослужитель передав згорьованій молодій дружині Надії, котра надалі сама виховуватиме їхню кровинку - п'ятирічного синочка Михайлика..." - написав головний редактор чортківської районної газети "Голос народу" Любомир Габруський.

Поховали захисника у рідному місті.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Поховали на Полтавщині

22 серпня жителі Шумської та Щербанівської громад віддали останню шану військовослужбовцю, уродженцю села Малі Садки, що на Шумщині, та мешканцю села Розсошенці, що на Полтавщині, **Петру Ростиславовичу КОЛЕСНИКУ** (1992 р.н.), серце якого зупинилося 20 липня під час перебування у відпустці від раптового погіршення стану здоров'я в місті Полтава.

Світлої пам'яті Петро "Народився та виріс в багатодітній родині, мав багато друзів, завжди був душею компанії. Людина з добрим серцем та сильним характером... Став учасником бойових дій ще з 2022 року. Разом з побратимами пройшов пекло важких боїв на сході України, але завжди проявляв мужність та відвагу, доблесно виконував бойові завдання. Одружився, переїхав жити на Полтавщину. Будували плани, мріяли про тихе життя під мирним небом. Не судилося..." - повідомили у Шумській міській раді.

Поховали захисника у Розсошенцях.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Майже рік вважався безвісти зниклим

22 серпня жителі Теребовлянської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця запасу ЗСУ, мешканця села Сушин, солдата **Івана Петровича БЕЗКОРОВАЙНОГО** (17. 08. 1975 р.н.), серце якого перестало битися 21 серпня через хворобу.

"Тільки декілька днів тому він відзначив своє 50-річчя... З квітня 2022 року по листопад 2023 року Іван Безкоровайний захищав Ук-

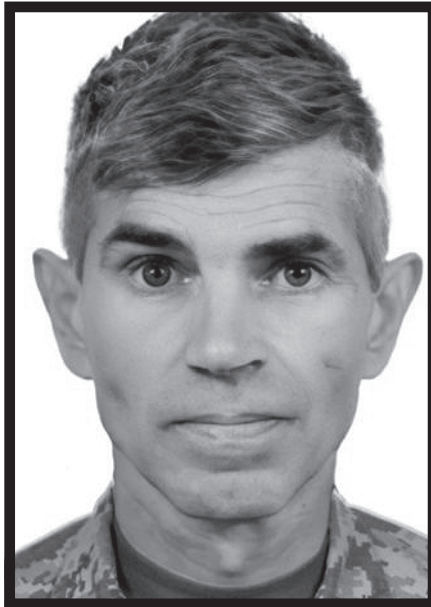
раїну від російського окупанта у складі 79-го прикордонного загону. Був інспектором прикордонної служби 3 категорії - помічником гранатометника. Звільнений з військової служби в запас ЗСУ через сімейні обставини. У Івана Безкоровайного залишилися 15-річний син Тарас, сестра Марія, племінники. Рідний брат Івана Юрій теж був у лавах ЗСУ, з листопада 2022 року вважається безвісти зниклим. Захищають Україну і чоловік сестри та племінник...", - повідомила Теребовлянська міська рада.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям...

Вічна і світла пам'ять Герою!

«Як же важко хоронити рідну дитину»

22 серпня жителі Великогаївської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця села Товстолуг **Василя Богдановича ТУЧАКА** (13. 03. 1974 р.н.), серце якого перестало битися 21 серпня від важкої хвороби.

"Найбільше Василь дбав про свою сім'ю, будував для них просторий та великий будинок, у який раптом постукала війна. Залишив справи та пішов захищати Україну. Служба Василя Тучака полягала у ремонті військової техніки. Справа, що не знає ані часу доби, ані днів тижня. 8 місяців тривала боротьба із ворогом для Василя, а далі була інша війна - з хворобою. Василь боровся, як мужній воїн. На лікарняному ліжку складав плани, мріяв та жив надією на краще. Дива не сталося, на жаль."

Гірко плакали мама Ярослава, дружина Галина, донечки Соломія, Софія та Юля. У часі проповіді парох села отець Василь Собчук зауважив, що воїн Василь був гідним християнином, добрим батьком та прикладом для інших. "Скільки молитов занесла до Бога мама. Її серце сьогодні сповнене невимовного болю, бо як же важко хоронити рідну дитину..." - написали на сторінці у соцмережі Великогаївської об'єднаної територіальної громади.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Закінчення на стор 4.

Хвилина мовчання

Хвилина мовчання.
Замовкніть, гармати!
Сирени, не вийте, зникніть навік.
Хвилина мовчання -

це дяка солдатам,
Що в дім не повернуться

рідний повік.
Стікає сльозами свіча

на могилі
У землю святую

палючим дощем.
І небо зчорніле на землю

схилило
Хмар темну хустину

з пониклих плечей.
Лідія МИЩЕНКО

Свобода

Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гавришко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина

Індекс видання: 40184.

Е-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 1169. Тижневий тираж 9202

Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються. Літвування зчитання - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

«Тризуб» та політичні репресії

Від весни 1994 року Євген Філь - член громадської спортивно-патріотичної організації "Тризуб" ім. Степана Бандери".

1 січня 1995 р. на батьківщині Степана Бандери (в день його народження), у с. Старий Угринів на Івано-Франківщині, разом зі своїми побратимами прийняв присягу на вірність Україні членів ГСПО "Тризуб" ім. Степана Бандери. Цей захід для тризубів вже став традиційним.

18-21 травня 1995 р. Євген Філь - серед охоронців у підтриманні порядку під час проведення Всеукраїнської прощі у с. Зарваниця. Було задіяно понад 500 членів "Тризуба" з усіх куточків України. Тут відповідав разом з Василем Деревлянним за охорону молодіжного наметового містечка.

Під час вишколу Подільського куреня "Тризуб" ім. С. Бандери у пансіонаті "Лісова пісня" (м.Борщів) Євгена Філя призначено командиром "Тризуба" у Тернопільській області, йому присвоєно звання сотника. За проведення саме цього вишколу правоохоронні органи відкрили кримінальні справи проти Івана Сута, Євгена Поважного та Євгена Філя.

Ми звикли, що у радянські часи проводили суди над українськими націоналістами. Але не всі знають, чи пам'ятають, що такий політичний процес уже в незалежній Україні мав місце в середині 90-х років минулого століття у Тернополі та Львові. І одним із фігурантів справи був відомий громадсько-політичний діяч Євген Філь. Тоді він отримав кілька десятків повісток на суд, викликів в прокуратуру, МВС, СБУ, має з тих часів листування, фото, вів тюремний щоденник, який на клаптиках паперу передавав таємно дружині на волю. До слова, усі ці матеріали увійдуть у двотомник "Я вибрав боротьбу, волю, Україну", який вийде з нагоди його ювілею.

І ось Євген Філь - головний фігурант справи відкритого політичного процесу у незалежній Україні. На Тернопіллі під політичний прес також потрапили тризубівці Іван Сута, Євген Поважний за нібито несанкціонований виїзд у таборі "Лісова пісня" у Борщові. На захист патріотів стали громадсько-політичні організації, священники, мешканці Тернопільщини. Апогею процес набув після арешту Євгена Поважного та чергового суду над Іваном Сutoю, який відбувався 26 червня 1997 року в Тернополі. Громадськість області вимагала відкритого процесу і надання більшого приміщення, але на компроміс влада не пішла. Відтак громадськість на знак протесту перекрила вулицю Острозького, а згодом і Руську. Участь в акції взяли понад півтори тисячі людей.

Коли відзначали першу річницю Конституції України у Палаці культури "Березіль", тут відбулася сутичка між владою, беркутівцями, членами "Тризубу" ім. С. Бандери та громадськістю. З приводу цих подій було відкрито кримінальну справу проти організаторів з "Національного фронту" - блоку, до якого належали КУН, УРП, УКРП та "Тризуб".

3 липня 1997 року Євгена Філя викликали в прокуратуру й арештували за відмову свідчити проти своїх побратимів. Два місяці він перебував в ізоляторі в Тернополі та в СІЗО в Чорткові. З націоналістичної солідарності та дружніх міркувань Василь Деревляний, який тоді був заступником голови обласної УКРП, пішов в прокуратуру і сказав, що це він давав вказівки перекривати дороги. У такий спосіб побратими хотіли визволити Євгена з ув'язнення, але... На Василя Деревляного також відкрили кримінальну справу. Євгена Філя звинувачували в керівництві воєнізованими формуваннями та порушенні громадського порядку, а Василя Деревляного - лише у порушенні громадського порядку. Також у цій справі проходили Дмитро Ярош, Євген Поважний, Олег Волинець, Василь Сидорак, Микола Новосільський, Тарас Васьків, Борис Діденко, Михайло Миколенко. На сполох почали бити, окрім побратимів-націоналістів, і рідні Євгена - мама, дружина, діти.

А тим часом з 15 по 22 липня 1997 р. у Тернополі відбувався суд у Палаці культури "Березіль" над головою секретаріату Всеукраїнської організації "Тризубу" ім. С. Бандери Іваном Сutoю. Театри міста в той час були порожні, а "Березіль" став тимчасовим "театром". У звинуваченні звучало: "Ходили строем до пам'ятника Тарасові Шевченкові, носили однострої, мали відзнаки організації, зверталися один до одного "друже". У той час з ув'язнення Євген Філь зробив офіційну заяву, яку мали передати на цей судовий процес: "Я, Євген Філь, український націоналіст, член УГС-УКРП з 1989 року, курінний Подільського куреня ГСПО "Тризуб" ім. С.Бандери, заявляю, що є одним із активних організаторів Тернопільської обласної ГСПО "Тризуб" ім. С. Бандери, протягом трьох років розбудовував організацію і сьогодні керую нею. Перед Богом і Українською Нацією заявляю, що ніякого злочину перед українським народом і Україною не зробив. З 1989 року борюся і буду боротися за Незалежність Ук-

Євген ФІЛЬ:

«Я вибрав боротьбу, волю, Україну!»

раїни і Українську владу. Я не боюся відповідальності перед так званими "українською владою і правосуддям". Я і надалі залишаюся членом ГСПО "Тризуб" ім.С.Бандери, який би вирок мені не присудили. Як український націоналіст не можу спокійно дивитися на сльози і кров рідного народу: обов'язок українського націоналіста - боротися і вибороти разом з українським народом гідну Українську владу, яка ставила б інтереси Держави, Нації вище від своїх особистих. Хай навіть на це піде все моє життя чи доведеться загинути, я це зроблю гідно, як робили наші попередники з УВО-ОУН-УПА. Я сьогодні заявляю: Боротьба або рабство, Воля або смерть, Україна або ганьба.

Я вибрав Боротьбу, Волю, Україну!

20.07.1997. Євген Філь, м.Чортків, камера слідчого ізолятора".

Івана Сута було засуджено на 4 роки умовно з відтермінуванням на 1,5 роки. Під час процесу дружина Євгена, Лариса Філь, та дружини тризубівців Оріс Поважна та Надія Сута заявили, що вони вступають в ряди "Тризубу" і зі своїми чоловіками стають пліч-о-пліч у боротьбі за Україну. Тоді ж десятки людей заявили про свій вступ в ГСПО "Тризуб" ім. С. Бандери.

У середині 1990-х на захист патріотів стала Слава Стецько, яка на той час очолювала ОУН та Конгрес українських націоналістів і була народним депутатом Верховної Ради. Вона звернулася до діаспори США, Канади з проханням пікетувати українські посольства у Вашингтоні та Оттаві з метою привернення уваги до переслідування організації "Тризуб". Також Слава Стецько звернулася до генерал-лейтенанта контррозвідки України Олександра Скіпальського, і вони удвох зустрілися з головою СБУ Олександром Радченком. Вимагали, аби у державі перестали переслідувати патріотично налаштованих людей. Розмова була результативною. 23 серпня 1997 р. у Києві у Палаці культури "Україна" відбувся 3-й форум Світового конгресу вільних українців, де також гостро постало питання про переслідування членів "Тризуба". 27 серпня влада змушена була піти на поступки і звільнити Євгена Філя. Цього ж дня Василь Деревляний і Юрко Сиротук зареєстрували Тернопільський міський "Тризуб" ім. С. Бандери за сприяння тодішнього міського голови Тернополя В'ячеслава Негоди. Після звільнення Євгена Філя, 14 жовтня 1998 року, у Тернополі юстиція зареєструвала обласну організацію "Тризуб" ім. С. Бандери.

Щоб не нагнітати ситуацію у Тернополі, влада вирішила провести суди над Філем і Деревлянним у Львові. І знову ж під тиском громадськості Тернопільщини і Львівщини судовий процес проходив у більшому приміщенні - у Палаці культури ім. Гната Хоткевича. Розпочався він 10 листопада 1998 року. На суді були присутні українці-політ'язні: Юрій Шухевич, Дарія Гусяк, Ігор і Ірина Калинці, Іван Гель, Іван Кандиба, Іван Губка, Петро Франко, учасники визвольних змагань ОУН-УПА та громадськість Львівщини і Тернопільщини. Усі підтримували молодих націоналістів і висловлювали своє обурення. Ніхто не

да), а саме: члени Тернопільської обласної УКРП Василь Деревляний, Микола Новосільський, Володимир Росоловський, Василь Сидорак та Василь Івасечко (який впродовж двох місяців був активістом з пікетування обласної прокуратури) і багато інших.

Вони продовжили громадську та політичну боротьбу: Василь Деревляний став депутатом Верховної Ради, а Євген Філь - головою Всеукраїнської організації "Тризуб" ім. С. Бандери.

До слова, 14 жовтня 1998 р. пан Євген ініціював випуск першого номера "Інформаційного бюлетеня" організації "Тризуб", який з 2001 р. став всеукраїнською газетою "Бандерівець". За редакцією Євгена Філя вийшло понад 50 номерів, загальним тиражем більше 2 млн екземплярів.

5 липня 1999 р. з ініціативи голови "Тризуба" Євгена Філя було підготовлено і підтримано звернення 24-х державницьких партій та організацій України до Президента України щодо боротьби з реваншистськими силами. Це звернення отримало благословення УПЦ КП, УГКЦ, УАПЦ.

13-15 серпня відбулася Всеукраїнська акція проти реваншистів, роздано і розклеєно по всій Україні понад 1,5 млн листівок і плакатів. Після завершення акції у Києві відбувся 3-й Великий Збір ВО "Тризуб" ім. С.Бандери, на якому були окреслені завдання організації та обрано головою Центрального Проводу Євгена Філя і присвоєно йому організаційне звання полковник. Оскільки організація "Тризуб" з 1995 року є асоційованим членом Братств ОУН і УПА імені Романа Шухевича ("Тараса Чупринки") Євгена Філя зарахували до Головної булавки цієї організації. Він - учасник Помаранчевої революції та організатор Народної Варти в кількості 2 тисяч "тризубівців" для охорони наметового містечка у Києві та можливий протидії агресії Росії.

Громадсько-політична та культурно-мистецька діяльність

З 1998 по 2003 роки Євген Філь - ініціатор і керівник культурно-мистецьких поїздок громадських молодіжних організацій Тернопільщини з Різдвамином вертепом у Київ, Дніпродзержинськ (Кам'янське), Дніпропетровськ (Дніпро), Донецьк, Луганськ, Житомир.

27 січня 2003 р. - співорганізатор пікетів біля Палацу "Україна" у Києві у зв'язку з приїздом в Україну В.Путіна і проголошенням року Росії в Україні.

У 2003-2013 роках Євген Філь, як підприємець, займався реалізацією української символіки та національних виробів, здійснив понад 150 виїзних поїздок на різноманітні фестивалі, святкування днів міст, інших історичних дат, які проводили на територіях більшості областей України та за кордоном. Співпрацював з видавництвом "Літопис УПА" та поширював їхні видання.

26 серпня 2007 р. - ініціатор і співзасновник Всеукраїнського фестивалю національної вишивки та костюма "Цвіт вишиванки".

З 2013 р. і досі з ініціативи Євгена Філя, Михайла Ратушняка та Світлани Байталюк вже вишито узори на Всеукраїнському рушнику єднання "Цвіт вишиванки" у хронологічному порядку: Тернопільщина, Івано-Франківщина, Канада, Польща, Німеччина, Черкащина, Полтавщина, Січеславщина (Дніпропетровщина), Італія, Великобританія, Австрія, Латвія, Литва, Естонія, Львівщина, Крим, Волинь, Рівненщина, Хмельницьчина, Вінницьчина, Житомирщина, Київ, Буковина, Закарпаття, США. Рушник тепер мандрує до Латинської Америки, Аргентини та Бразилії.

Євген Філь - голова виконкому Координаційної ради "Українська справа", що забезпечує взаємодію національно-демократичних сил області. Співзасновник, член правління Ліги підприємців "Українська справа", гасло якої "Свій до свого по своє", яка сповідує християнські та національні цінності та до якої увійшли близько 100 підприємців і бізнесменів. Співорганізатор пошти Державного прапору України довжиною 9,5 км, який був розгорнутий навколо Тернопільського ставу та увійшов у Книгу рекордів України.

28 серпня 2014 р. - автор проєкту, співупорядник книги "Тарас Шевченко у пам'яті поколінь".

Музей національно-визвольної боротьби Тернопільщини

Євген Філь - співорганізатор святкування 75-річчя УПА

та проведення наукової конференції на тему "Бишки - столиця воюючої України" у с. Бишки Козівського району. 24 серпня 2018 р. - співорганізатор наукової конференції на тему: "III Надзвичайний Великий Збір ОУН - державотворчий чин воюючої України в 40-х роках" у с. Золота Слобода Козівського району. Ці два заходи стали поштовхом до створення комунальної установи ТОР "Музей національно-визвольної боротьби Тернопільщини", яку у січні 2019 року очолив Євген Філь.

Згодом разом з побратимом Михайлом Ратушняком Євген Філь здійснив поїздку у м. Перемишль (Польща), щоб привезти колекцію друкованої продукції (понад 3,5 тонни), переданих з Української інформаційної служби Лондона для Музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини. 28 серпня 2020 р. - співініціатор встановлення на території "Музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини" та освячення монумента "Свята Покрова - опікунка українського війська".

У 2021 р. з ініціативи Євгена Філя та за сприяння Михайла Ратушняка Музей національно-визвольної боротьби Тернопільщини отримав одну з найбільших знахідок - 3 бідохи підпілльних документів ОУН та УПА (1948-1951 рр.).

У березні 2024 року, під час відпустки, разом з працівниками музею відкрили новий виставковий зал російсько-української війни. А також ініціював створення експозиції, присвяченої молодшому лейтенантові ССО ЗСУ Сергію Тришкалюку, який загинув за Україну.

Захист України - обов'язок кожного українця

На долю Є. Філя випало дві війни - в Афганістані та російсько-українська війна.

У вересні-листопаді 1991 р. Євген Філь - один з учасників зі створення воєнізованої структури з колишніх афганців з захисту Всеукраїнського референдуму, яка в подальшому стала основою Національної гвардії у Тернополі. Співорганізатор поїздок патріотично налаштованих тернополян до Києва, учасник Революції Гідності та з волонтерською допомогою до ЗСУ та ДУК-УДА. Засновник і редактор суспільно-політичної газети "Дія добровольців" з 2017 р.

26 лютого 2022 року вступив у формування національного спротиву - 5-й окремий батальйон Руху опору територіальної оборони Тернопілля, а з 5 квітня 2022 року добровільно мобілізувався в ЗСУ, старший сержант-інструктор.

Будучи військовослужбовцем ЗСУ, допомагає Музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини наповненню фондів експонатами російсько-української війни (прапори, шеврони, амуніція, російські трофеї тощо).

За час служби Євген Філь зарекомендував себе як людина з високими моральними принципами, патріот, користується авторитетом та повагою серед військовослужбовців. Проходив навчання як в Україні, так і за кордоном, після того і сам навчав, і ділився досвідом серед своїх побратимів щодо виконання бойових наказів. Проважив себе як високопрофесійний фахівець у військовій справі, за що відзначений грамотами за військову службу та нагрудним знаком командувача ССО ЗСУ.

У домашній бібліотеці Є. Філя є близько 4 тисяч книг на українську тематику, у тому числі повна колекція літописів УПА (144 томів), більше 60-ти книг про Степана Бандеру та всі його праці, повна збірка журналу "Визвольні шляхи". Колекціонує філателію, монети і банкноти незалежної України. Має низку орденів, медалей, грамот, дипломів, відзнак, подяк. Нагороджений преміями імені Івана Франка, Ярослава Стецька та Братів Богдана і Левка Лепких. Почесний громадянин міста Тернополя.

... 65-річний ювілей Євгена Філя, з яким його у ці дні щиро вітають рідні, друзі та побратими, для патріота є наступним кроком продовження боротьби за Україну, популяризації її традицій, звичаїв, навчання молоді на правдивих сторінках історичного минулого, утвердження і захисту Української держави.

Галина ВАНДЕЛЯК

Закінчення. Поч. на стор. 1.

Тож якийсь невідомий досі автор написав баладу про галицьких до смерті закоханих Францішку та Фризера. У Тернопільській обласній філармонії вирішили на основі цього твору створити цілий мюзикл "Панна Францішка". І створили.

Скажу коротко: дійство пречудове, яке, як точно зауважила ведуча - заслужена артистка України Адріана Онуфрійчук, переносить в той час, коли музика мала душу, а мрії сягали далеко за обрій.

Музику справді вибрали романтичну, світлу, душевну, в танцювальних ритмах. Ще б пак! Адже, крім балади невідомого автора "Панна Францішка", основу мюзиклу склали пісні забутого через заборону радянською владою, а тепер уже добре знаного нам усім одного із засновників української танцювальної музики до Другої світової війни Богдана Весоловського. "Прийде ще час", "Ти з любови собі не жар-туй", "Тихо без слів", "Очі", "Я знов тобі", "Лети, тужлива пісне" та інші твори його отримали своє трактування й виконання у філармонійному мюзиклі. Примітно, що глядач, прийшовши подивитися на "Панну Францішку", насолоджуватиметься не лише піснями Богдана Весоловського, а й деяких інших галицьких композиторів, як-от, скажімо, Степана Гумініловича, який разом з Б. Весоловським був у складі львівського джаз-колективу "Ябцо" в 1930-х роках і на якого теж чекала сумна доля забуття в рідному краї. Зате цілі покоління нинішніх українців зростає з музикою ще одного галичанина, видатного композитора, Героя України Мирослава Скорика. У канві дійства глядач одразу впізнає його романс "Намалой мені ніч".

Мюзикл як музично-сценічна вистава - не надто типове явище для філармонії. Це, за словами виконавця ролі Фризера Андрія Оленина, був своєрідний виклик, до того ж серйозний, адже солістам, крім вокальних даних, треба мати й акторські здібності. Новий художній керівник обласної філармонії, диригент Андрій Аркуша не побоявся цього виклику

філармонії під орудою Андрія Аркуші.

Ні, ні про коханого Францішки - Фризера я аж ніяк не забув. Елегантний, закоханий, співучий, романтичний, бравий виходить на сцену в цьо-

му образі Андрій Оленін. Знаємо, що він працював кілька років в драматичному театрі, вже у філармонії був зайнятий у моновиставах за творами Тараса Шевченка, в опері М. Лисенка "Наталка Полтавка", опереті Ф. Легара "Весела вдова", у циклі пісень Ф. Шуберта "Прекрасна мельниківна". Пан Андрій твердить, що, коли на сцені поєднує спів ще з акторською грою - це щастя для нього. Цікавлюся, чи, бува, не прагнув свого

Фризера грати у стилі Свирида Голохвостого. Навпаки, працював як актор, вокаліст, аби показати свого персонажа відмінним від інших відомих публіці подібних образів. І це справді так.

Треба сказати, що баладу про панну Францішку співають і наші сусіди - поляки - своєю мовою і навіть театралізують. Принаймні одне з таких давніх відео побачив я на YouTube.

Ця постановка виражена гротеском, вбрання ж відповідає носіям певних професій, які оспівані в баладі. У філармонійному ж мюзиклі дійові особи одягнені в тогочасні модні наряди. Андрій Оленін мовить, що прагнули зосередитися, підкреслити не одяг людини певного фаху, а радше показати притаманний галицький гонор, гідність і водночас тогочасну культуру та побут.

Андрій Оленін в мюзиклі зайнятий разом з дружиною Марією Лемішкою, яка, власне, втілює образ панни Францішки. Зізнається, коли виступає у подружньому дуєті на сцені, це накладає на нього більше відповідальності.

Звучать прекрасні голо- си артистів, лунуть мотиви танго та фокстроту, легка музика, романс, джазові композиції й відбувається романтична п'я гостроподієва дія. І все це - мюзикл "Панна Францішка". Сходить-но подивіться, послушайте, відтак, може, й заспівайте!

Микола ШОТ

На світлинах автора: Панна Францішка - Марія Лемішка, Фризер - Андрій Оленін; Батько - Святослав Костецький, Мама - Наталія Войко.

Як важко хоронити рідних...

Закінчення. Поч на стор. 2.

Загинув на Запоріжжі

22 серпня жителі Саранчківської громади віддали останню шану військовослужбовцю, механіку-водію штурмової батальйонно-тактичної групи ЗСУ, мешканцю с. Тростянець **Сергію Васильовичу УШАКОВУ** (06. 02. 1976 р.н.), який загинув 17 серпня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Приморське Запорізької області.

"Дорогою додому тіло з домовиною зустрічали люди біля населених пунктів, аби в скорботі, на колінах вшанувати воїна, який віддав своє життя за свободу і незалежність України, за мирне життя кожного з нас. Проживав з дружиною у селі Тростянець... Дорогою додому тіло з домовиною зустрічали люди біля населених пунктів, аби в скорботі, на колінах вшанувати воїна, який віддав своє життя за свободу і незалежність України, за мирне життя кожного з нас. Висловлюємо щірі співчуття рідним та близьким полеглого Героя. Йому назавжди 49..." - написали на сторінці Саранчківської громади у соцмережі.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Хвороба забрала життя ветерана війни

23 серпня жителі Білобожницької громади провели до місця вічного спочинку ветерана російсько-українсь-

кої війни, жителя села Джурич, що на Чортківщині, **Богдана Михайловича ПІДПІРНОГО** (25. 07. 1978 р.н.), серце якого зупинилося 22 серпня під час проходження реабілітації у лікарні.

"Воїн був демобілізованим після важкого поранення внаслідок ворожого обстрілу поблизу населеного пункту Авдіївка Донецької області. Пройшовши пекло війни, Герой втратив пальці на руках і ногах. Богдан проходив реабілітацію, але змучене серце під тиском пережитого врешті-решт не витримало. Висловлюємо найщиріші співчуття матері, братові, всім родичам і близьким Героя..." - йдеться в повідомленні Білобожницької сільської ради.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і шана Герою!

У день народження матері повернувся з війни "на щиті"

24 серпня жителі Нагірянської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця с. Мухавка, що на Чортківщині, **Андрія Івановича ЯРОША** (12. 03. 1993 р.н.), серце якого перестало битися 18 серпня на Львівщині.

Світлої пам'яті Андрій "На війні був з перших місяців повномасштабного вторгнення. Після важкого поранення і контузії його перевели інструктором в один з навчальних центрів на Львівщині. Готувався до планової операції на початку вересня, адже в нозі турбували осколки, мав проблеми зі слухом. Староста села Олег Олійник розповідає, що його односелець був дуже добрим хлопцем, безвідмовним, коли щось треба було допомогти зробити чи то в селі, чи біля церкви. Славився сміливістю і відвагою..." - написав головний редактор чортківської районної газети "Голос народу" Любомир Габруський.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Назавжди 20...

24 серпня жителі Скориківської громади провели в останню життєву дорогу військовослужбовця, мешканця села Сухівці, що на Підволочизині, **Миколу Васильовича КІРНАДЖУКА** (28. 08. 2003 р.н.), який загинув 12 грудня 2023 року під час виконання бойового завдання у Запорізькій області.

Світлої пам'яті Микола "Був призваним на військову службу за контрактом 29 травня 2023 року. Віддано захищав Батьківщину, її свободу та суверенітет у Запорізькій області. Від грудня 2023 року вважався зниклим безвісти. Рідні сподівалися, що захисник повернеться, але за результатами ДНК підтвердилася загибель воїна. Щірі співчуття сестрі, брату, усім рідним, близьким та друзям Миколи..." - повідомили у Скориківській сільській раді.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям...

Вічна і світла пам'ять та шана Герою!

Два роки надії та сподівань

24 серпня жителі Зборівської громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю села Жабино **Володимиром Євгеновичу ГУСЄВУ** (28. 02. 1980 р.н.), який загинув 23 серпня 2023 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Білогорівка Бахмутського району Донецької області.

Світлої пам'яті Володимир тривалий час вважався зниклим безвісти, рідні

жили сподіваннями й надіями, але... "21 серпня особу загиблого офіційно встановили... Його мужність, відданість Батьківщині та самопожертва назавжди залишаться у пам'яті рідних, побратимів і всіх жителів нашої громади..." - йдеться в повідомленні Зборівської міської ради.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Був справжнім патріотом

24 серпня Байковецька громада сповістила про непоправну втрату - загибель військовослужбовця, командира 3-го відділення 1-го стрілецького взводу 3-ї стрілецької роти 55-го окремого стрілецького батальйону **Віталія Володимировича НІМКА** (6. 04. 1990 - 10.03.2023).

"Віталій був уродженцем села Баранівка, що на Бережанщині, де народився і провів дитячі роки. Із сім'єю проживав у селі Лозова, а його рідною домівкою залишалося село Гаї-Шевченківські - обидва села Байковецької громади. За фахом - інженер-електрик, у мирному житті працював у цій професії.

13 червня 2022 року, отримавши повістку, без вагань став до лав українського війська. Незважаючи на серйозні травми ніг, Віталій не відмовився від служби і свідом пішов боронити Україну. 10 березня 2023 року під час масованого артилерійського обстрілу поблизу села Білогорівка, Луганська область, молодший сержант Віталій Німка віддав своє життя за свободу і незалежність України. Довгий час він вважався зниклим безвісти. До останнього рідні сподівалися на диво і вірили, що він повернеться. Проте доля виявилася невблаганною... Факт загибелі Героя встановив суд. Віталій був доброю, щирою, світлою людиною, завжди готовою допомогти іншим... У Героя залишилися мати Наталя, сестра Анна, дружина Ірина, сини - Степан (11 років) та Володимир (5,5 років)..." - йдеться в повідомленні Байковецької сільської ради.

Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять, честь і шана Герою!

В. Н.

«Проливши у власні рядки біль серця і щирі думки»

■ Маємо ювілейний рік відомого українського поета, драматурга, перекладача, лауреата премії імені М. Рильського, **У. Самчука, братів Лепких Петра Тимочка. 100 років тому серпневої днини у селі Івачів Долишній (нині Тернопільського району) він народився. Майже 80 літ ішов земним шляхом - часто-густо важким, тернистим.**

Я був добре знайомий з паном Петром, зустрічався з ним, спілкувався й, звісно ж, готував публікації про нього у засобах масової інформації. В моєму архіві зберігся запис однієї з таких розмов, що вилилася в матеріал у газеті "Урядовий кур'єр" до 77-річчя поета. Зараз перечитав ці нотатки, у пам'яті сплили миті цієї зустрічі-розмови з паном Петром. Він згадував, ділився спогадами і болем власного життя. Гадаю, що я повинен ними поділитися цієї сотії ювілейної пори Петра Тимочка. Адже все почув не від когось, а від самого письменника.

Він народився 1 серпня. Примітно, що саме цього благословенного для пана Петра місяця через 19 років він за щирю любов до рідної землі потрапив у лабети сталінського ГУЛагу. Його "невтишими журбота, мрія солодка й гірка" - Україна теж відзначає День Незалежності останнього місяця літа. Життєпис Петра Тимочка став і "частинкою історії нашого народу, нищеного червоною та коричневою чумою, нещадно паленого вогнем апокаліптичної Другої світової війни".

Україна - сенс життя Петра Тимочка. Навіть "у найглибшій зневірі ніс її з боєм у серці своїм". Він народився у національно свідомій родині. Батько був вояком Української Галицької армії. Невтомний селянин-трудар, він прагнув дати синові добру освіту. 1938 року малий Петрусь вступив на навчання в Тернопільську українську гімназію "Рідна школа". Тут здобув не лише ґрунтовні знання, а й оволодів кількома мовами. В гімназійні роки долучився до красного слова. З-під пера п'ятнадцятирічного хлопця з'явився навіть вірш "Сталіну":

Тобі хвали не проспівую,
Кривавий іроде, як ті
Кати, що звів ти
в підлу зграю,
На трупах вісяний путі.

Згодом радянська комуністична система залишить глибокий шрам на долі пана Петра. Він пройде крізь перевірочно-фільтраційні табори ГУЛагу, в'язнем добуватиме вугілля, буде вивезений на спецзаслання в Забайкалля, де працюватиме у золотодобувній промисловості. В далекому краю знайде кохання. Його дружиною стане забайкальська козачка Валентина. Звичайно, вона боялася виходити заміж за націоналіста. Та почуття любові виявилось міцнішим за страх. Жили вдвох, як-то кажуть, душа в душу. Виростили трьох доньок, дочекалися внуків і навіть правнуків.

На засланні Петро Тимочко оволодів гірничою справою, згодом здобув диплом гірничого інженера. Після повернення 1956 року на рідну землю став працювати майстром Доброводського кар'єру, відтак трудився на інженерних посадах у промисловості та будівництві.

Петро Тимочко казав, що його життєва точка зору, характер поведінки та дії завжди збігалися з позицією поета. Ще в юнацькому віці, коли починав римувати, дав собі слово, що де б не був, ким би не став, писатиме лише українською мовою. А ще - поклявся ніколи не хвалити деспотичну владу та її вождів-божків. Слова свого дотримувався.

Не був я поетом партійним,
не звався, на щастя, радянським,
столичним не був, провінційним,
не йшов за кумиром поганським,
не був і не буду ніколи
стилістом штукарської школи,
проливши у власні рядки
біль серця і щирі думки.

Від кінця сорокових до середини шістдесятих Петро Тимочко навіть і не гадав, що буде в літературі. Певною мірою змирився з таким гірким становищем. Писав, що називається, для шухляди. Та в тогочасній періодиці його прізвище все-таки з'явилось. Щоправда, як перекладача з німецької й польської мов. Критики стверджують, що його переклади справляли приємне враження, адже пан Петро старався зберегти не лише всі прикметні особливості авторського стилю, а й дух часу. 1980 року в перекладі П.Тимочка вийшла книга поезій польського митця епохи Відродження Яна Кохановського, 1998 - "Невгасима любов" німецького поета Йоганна-Вольфганга Гете, а також "Вибрани твори" Ганса Сакса.

Власну поетичну збірку вдалося видрукувати аж після проголошен-

ня незалежності України. 1991 року видав книжку "На канадській землі". Країна кленового листка дала вічний притулок його батькові, стала другою батьківщиною братові Михайлу та сотням тисяч українців, гнаних невольничим горем з рідного краю. У час горбачовської гласності поетові пощастило побувати за океаном. Враження від перебування в Канаді вилилися у книжку віршів. До власного 75-річчя зробив собі приємний подарунок - видав нову поетичну збірку "Із вічності у вічність". У ній він занурився у вир неперомнених тем добра й світла, щему за Україну, інтимної сповіді.

"У Ваших віршах чимало запальних "чому?", "куди?". Ви - у безвиході?" - запитав я тоді Петра Тимочка. "Таке наше життя, - відповів письменник. - Куди йдемо? Чого шукають люди? Якого лиха прагнуть чи добра? Запитання, запитання..."

Радиймо, братове,
ми волю здобули
всім недругам нашим на зло.
Але пам'ятаймо,
що наше минуле
між нами й майбутнім лягло".

Минуле, й справді, лежить у наших душах важким тягарем. Зрозуміло, роки комуністичного режиму не могли не відбитися на справах українців. Це найбільша біда, яка не дозволяє нам рухатися вперед. Чого нам не вистає? Справжнього патріотизму, щирого вболівання за незалежну Україну. Але я вірю, що українці стануть людом гідним у майбутті. Інакше весь світ тоді нічого не вартий", - ділився думками у серпні 2002 року пан Петро. На щастя, нині знаємо, що українці палають і патріотичним духом, і є людьми гідними, хоробрими, нескореними, захищають Україну, нашу відновлену державність від російського агресора-загарбника.

Твори Петра Тимочка - найуперш великий біль його життя. Літературні критики ще за його життя твердили, що він "передовсім мислитель у поезії, кожен його вірш - не гола констатація з приводу якоїсь події чи враження, а узагальнення життєвого досвіду, творчий підсумок пережитого і передуманого за тривалі роки".

Світло правдивого слова проливав пан Петро й у драматичних творах. Здається, в них він взявся знайти відповідь на одне запитання: "Чому українцям зрадницьке тавро випаляють як не одні, то інші сусідські верховоди й поспіаки?". "Українців протягом віків звинувачували в зраді, - мовив мені письменник. - Російське православ'я століттями, скажімо, співає анафему українському гетьманові Івану Мазепі за те, що не хотів мати жодних справ з Петром І. Невже не мав такого права? Оце і є українська трагедія. Ми нікого не зраджували, хіба самих себе. Моя драматична трилогія - "Трагедія зради, або Українська трагедія", "Пекельний суд", "День перемоги" - має розпалювати людям очі, хто є хто та якими маємо бути, аби Україна міцно утверджувалася на землі".

Немає жодної сторінки життя в Петра Тимочка, якої б він не хотів. Казав: "Я це пережив, це моє життя".

Попри весь трагізм долі, Петро Тимочко вважав себе все-таки щасливим. Йому поталанило вижити на війні, витерпіти сталінський ГУЛаг і підневільну працю. Бог запалив у нього ватру любові до України, красного слова. "Роздуми над пережитим", цю книжку почав писати ще 1989 року в Канаді. У ній читач зможе познайомитися з його життям. Працю за двох лишити - прагнення, заповідь письменника й патріота.

Микола ШОТ
На фото письменник
Петро Тимочко

Котяча мама

- Любий мій, милий, дивне створіннячко моє! - Лариса колихала сірого кота Джакхата, наче дитину, цілуючи його то в вушко, то в рожевий носик.

Кіт ліниво розтягнувся в ліжку і муркотів свою сонну пісеньку, розуміючи, що може робити, що хоче, бо ж підкорив серце господині своєю невимовно-пухнастою красою. Поруч лежав Ларисин чоловік Михайло. Він, мов загіпнотизований, дивився телевизор.

Лариса любила котів з дитинства. Вона обожнювала цих тварин. Для неї вони видавалися неземними істотами, пришельцями з інших світів.

- Може, поїси щось, мій солоденький? Як ти змарнів, мурляничку. Ходи, молочка загірю, а може, ковбаси кусочок?

Джакхат неохоче потягнувся і повільно поснував за Ларисою до кухні. Понохав ковбасу, відвернувся, позіхнув і опустив сіру голову. Лариса швидко пожувала шматочок і, вмовляючи кота, згодувала аж два кілця.

- Тепер водички треба, треба... А зараз ходи спаточки, ведмедик у мій миленький.

Коли Лара народилася, то біля її коліски все сиділа кицька. Вона муркотіла, забавляючи малу.

До п'яти років постійно вони були разом - Лариса і Тигріса, так називалася перша кицька. Потім їх було і було... Помітили цю любов до котів люди і назвали Лару "котячою мамою".

Тільки одного разу Лариса зрадила котам, покохавши Михайла, та й то ненадовго. Спершу в їхній молодій сім'ї з'явився кіт, а потім діти. Бувало, що й по десять тварин тримали. А кицьки, як народять, то й уся округа стає забезпечена кошелями. Любов до котів не покидає Ларису й донині.

- Джаню, Джаню, ти чекав мене, мій дорогий?

Це перші слова, які жінка промовляє, повертаючись з роботи. А Михайло, то вже так, на другому плані.

А що ти їй скажеш, вона по-своєму права.

- Мій Джакхат мене любить, - каже Лариса. - Він мені ще ніколи злого слова не сказав, не збрехав, не зрадив. Його любов безмежна, віддана і щира...

Райса ОБШАРСЬКА

Пасіка

■ Я ще не народилась, а у тата вже була пасіка. Перші свої вулики він поставив в саду перед вікнами хати. Їх було два. Тато ще нічого не знав про бджіл і цю науку опановував шляхом спроб і помилок. Перший мед качав в саду, через що бджоли напали на медогонку, падали в неї, топилися в меду, кусали тата.

передбачувана. Але то таке. Вижила і не раз.

Пасіка жила своїм життям. Зими тоді були суворі. Батько утепляв кожен вулик старими військовими шинелями, ватними одялами, обсилав кожен маленький будиночок снігом, якого тоді було аж до неба. Він прикладав до стінки вулика стетоскоп і вислуховував звуки бджолоїної сім'ї - легке гудіння, якусь метушню чи просто дихання напівсонних комах. В цей час тато був схожий на досвідченого сільського фельдшера, що слухає стук серця маленької дитини. Коли в якомусь із вуликів завмирало життя, то його вносили в хату і давали бджолам цукровий сироп, щоб вони і нагрілися, і підживилися.

Літом пасіка пахла медом і воском. Особливо вечорами, коли сонце сідало, спека вщухала, прохолода вилазила з-під старезних груш і освіжала собою зморений сад. Бджоли сідали "шапками" на вулики, на його стіни, гули і дихали конюшиною, гречкою, фацелією. Запахи змішувалися з вологим повітрям, полонили цей вечір і напували живим медом вередливу ніч.

Які ж то були вечори! Яка панорама безперервного руху, смаку і запаху!

Але що найголовніше в усій цій історії? Звичайно, МЕД! "Качати мед" - це було магічне дійство і дуже солодке. Мед бджоли на рамках "запечатували", готували до споживання зимою. Потрібно було ножем легенько зрізати ті "печатки" з комірок, далі рамки вставити в медогонку і крутити, і крутити колесом, щоб по законах центрифуги мед вилетів зі своїх комірок і впав на дно бочки. Хата гула, гуркіт було чути на вулиці, мед стікав по стінках бочки і його бурштиновий колір полонив батькове серце.

Я жувала медову вошчину, і то була моя перша в житті жулька.

То було моє дитинство і юність, сповнені солодких вражень. То моя сьогоднішнє пам'ять про тата.

Спочивайте, рідненький, на своїй небесній хмарці. Тут, на землі, вашу пасіку доглядає онук.

Галина ПОТОПЛЯК

■ Петро не знав, як зізнатися дружині в тому, що накоїв. В сім'ї виникли труднощі, які, здавалося, лише прибували. Його мати в селі занедужала, на операційний стіл потрапила. Ледь тут собі раду дав, як молодша донька "жовтуху" підхопила. А зовсім скоро старший син руку зламав.

Чоловік крутився, як міг, але коштів все одно не вистачало. Альбіна в декреті перебувала. Ось він і наважився на крадіжку будматеріалів у фірмі, де працював лишень півтора роки. Директор підприємства лютував. Поліція з відеореєстрації відстежила його, Петра, на злочині. Суд призначив термін покарання три роки.

Тепер усі життєво важливі проблеми мала вирішувати його тендітна кохана. Альбіні зовсім руки опустилися. Не знала, як далі має бути і правильно вчинити. У двокімнатній квартирі жили, яку винаймали. Згодом жінка в однокімнатну з дітьми переїхала, але це зовсім не вирішило матеріальної скрути. Свекруха з села за пай гроші передала, проте вони швидко закінчилися.

Тому надумала Альбіна за кордон податися. Але свекруха відмовилася малечу до себе забрати. Та й Петро був категорично проти, аби вона кидала дітей і їхала світ за очі.

- Забороняю, чуєш, - кричав у слухавку благовірний, - чужина вона є чужиною. Діток пильнуй.

- А за що їх доглядати? Та й ти в камері сидиш. Не подумав, коли крав, що з нами буде?

- Не бий по болючому, сам себе картаю.

Тому Альбіна, все добре обміркувавши, віддала дітей до притулку. Домовилася з директоркою, що пише заяву лише на рік. А тато обв'язково повернеться.

- Та ти зовсім з глузду з'їхала? - знову волав Петро. - Що ти там за рік заробиш? Кровинок не шкода?

Та дружина в скорому часі все ж подалася до Італії. Місяць прибирала маєток. Вірила, що робить усе вірно і правильно. А потім бездітне подружжя запропонувало їй стати сурогатною матір'ю. Антоніо розмовляв ламаною російською мовою. Дізнавшись про її скрутне становище, переконавав, якщо народить для них здорове немовля, відразу купить в Україні квартиру ще й ремонт зробить і меблі придбає. Альбіна ще місяць думала, все зважувала, а потім така погодилася на спокуси-ву пропозицію іноземця.

Опісля до Києва поїхали, де у приватній клініці зробили ЕКЗ. А в подальшому спостерігалася жінка в італійських лікарів. До притулку часто дзвонила. Аби не було з її дітьми жодних проблем, Антоніо навіть кругленьку суму перерахував на рахунок цього закладу.

У потрібний термін народила Альбіна прекрасну двійню - хлопчиків-близнюків. Італійці дотримали слова. Усе виконали. Альбіна через півтора роки забрала Галинку і Ромчика і переїхала у своє нове помешкання. Антоніо потім ще рік щомісячно висилав їй на карточку валюту.

Проблеми почалися зойно з в'язниці повернувся Петро.

- Люди подекуять, що ти там дитину італійцю народила. І він тобі за це житло придбав. Ну, і який він у ліжку, добрий жеребець?

- Припини мене ображати, - Альбіна аж здригнулася від цих гідких слів.

Розповіла йому всю правду.

- Не вірю, не розумію і крапка, - лютував Петро. - Мама добре казала, що ти там чисто розволочишся. Зрадниця ти. І не пхай мені під ніс липові папери. Усе скінчено, подаю на розлучення. Ще й невідомо, чи

від мене Ромчик.

- У нього твої очі. Як ти цього не помічаєш?

- Бо в Галинці я не сумніваюся, моя кров.

Петро так і вчинив, як обіцяв. Альбіна довго сумувала, чоловікові дзвонила, але він заблокував її номер. Потім на роботу в пекарню влаштувалася, про діток добре дбала. Так вісім років минуло. Колишній нічим ніколи не допомагав та й не цікавився малолітніми. Мабуть, добре тоді образився. Нехай, Альбіна давно все погане з душі відпустила.

Аж котрісь суботньої днини під вечір до них несподівано навідався Петро.

- Галину хочу побачити, - бурмотів під ніс.

- Добре, проходи, раз прийшов. А оце тобі папір - документ, який засвідчує, що Роман теж твій син. А ще маю папери, що дійсно була сурогатною мамою. Все, як годиться, з печатками і підписами. Навіть лист від Антоніо прочитай. Я давно до цієї зустрічі підготувалася. Думала, що рік-два та й повернешся, перестанеш гніватися. Але, на жаль, помилилася. Діти вже дорослі, Богу дякувати, самостійні.

Петро довго читав папери, повільно гортав аркуші, а потім став вибачатися:

- Шкодую, - казав, - що колись покинув тебе й діток. Наче здоровий глузд тоді втратив. Вірив, що ти розбила мені серце і я хибне рішення прийняв.

Згодом, коли Петро геть заслаб, залишився на самоті з власними роздумами. Усвідомлював, що тоді злість переважила, не дала змоги повірити коханій дружині, яка й справді перебувала у повній безвиході - без вини винна. Він, на жаль, запізно засвоїв важливий урок - коханим треба довіряти...

Оксана ВОЛОШИНА

Спиляли вишню...

Ця вишня колись вийшла за село і там зосталась. Мо' когось чекала. Обручку сонця вранці приміряла, Вночі ховала зорі у дупло. Обручка та крутилась на гілках, Зганяючи старий вчорашній вітер. А той вишневі губи свої вітер й молодцювато вибігав на шлях. Ще й нахвалювся: нажену дощів, Хай змиють врешті-решт твою гординю.

Запнуте небо в голубу хустину, Не обіцяло і коротких злив. Та вітру що, летів собі, летів, А вишня знову вечорів чекала. Сюди й моє кохання прибігло, Зіткане з високих почуттів. Ми діставали зорі із дупла І, як пташок, їх відпускали в небо. Вони ж горнулись зоряно до тебе І нас, аби літали в два крила.

Літали й розлетілись. Так бува. І раптом вість: стару спиляли вишню. Нараз так стало в світі незатишно, І вітер впав - аж зойкнула трава. Лежала вишня. Вишеньки малі Ще тримала міцно на долоньках. Як в людей, в дерев теж схожа доля - Жити і вмирати на землі. Життя в селі котилось, як завжди, По вулицях, по стежечках колишніх. Подумаєш, стару спиляли вишню, Не сталося ніякої біди?!

Микола БУДЛЯНСЬКИЙ

Якби він набрав цифру сім...

■ Агата давно здогадувалася, що її чоловік їй зраджує. Але він був обережний і хитрий, тож жінка почала сумніватися у своїх підозрах. Але, як кажуть, скільки мотузочці не витиса... Якось Агата повернулася від матері раніше, ніж зазвичай. Вона відчинила двері в квартиру, а там... Музика й веселощі! Агата пройшла в кімнату і побачила все у всій красі - свого Максима і молоду дівчину! Вони навіть і не помічали, що вона стоїть у дверях...

сорок три, буде ще в тебе щастя. Прийшовши додому, Агата і справді не застала чоловіка, але все було розкидано. Спати вона не хотіла і вирішила зробити прибирання. Спати лягла о другій годині ночі, все вимила, провітрила, закинула прання в машинку. Наступного дня вперше у житті вона запізнилася на роботу. Агата мала свою нотаріальну контору, тому звітувати ні перед ким їй не потрібно, затрималася і затрималася. Віра з Артемом і без неї справляються, вона може спокійно покластися на своїх колег.

Сумні роздуми перервав телефонний дзвінок. Чоловічий голос радісно повідомив:

- Лізо, привітай мене, я вільний, як пташка в польоті...

- Вітаю, - сумно відповіла Агата, - тільки я не Ліза...

- Ой, я неправильно набрав номер, чи що? - він скоромовкою продикував номер, остання цифра виявилася сім, а в Агати - вісім.

- Остання - вісім, - сказала терпляче Агата.

- Ааа, вибачте, тоді зрозуміло, переплутав цифру. А куди подзвонив, якщо не секрет?

- Це - нотаріус.

- Ого, дякую, а втім, можливо, ви мені незабаром знадобитеся і я скористаюся вашими послугами.

Агата чекала на розлучення, додому йти не хотілося, все нагадувало їй про те, що сталося. Вона розбирала документи в кабінеті, коли ввечері знову почувла в слухавці той самий чоловічий голос.

- Здрастуйте, у вас все нормально? - запитав він.

- Все чудово, - відповіла вона, - А як поживає ваша Ліза? До речі, ви вже відсвяткували свою свободу?

- Нормально поживає. Але ні, не відсвяткував, поки нема з ким.

- А Ліза?

- Так це моя сестра, а в неї завжди немає часу, троє дітлахів.

- А що ви хотіли? - запитала Агата.

- Незабаром мені доведеться до вас звернутися. Я розлучився.

- Зрозуміло, - буркнула Агата. -

Ну що ж, приходьте, оформимо все, що потрібно.

Другий день поспіль іде дощ, осінь, сльота. Агати хотілося плакати. Колегам вона не сказала, що розлучається з чоловіком, навіщо їм знати, вони ще молоді, у них своє життя. Та й не подобається Агати, коли її шкодують...

...Петро після розлучення з дружиною Ірою нарешті прийшов до татка. Звичайно не з приємних цей процес розлучення.

"Залишився поділ майна. Цікаво, чи Іра чесно ділитиме, чи знову щось придумає?" - лежав роздумуючи на дивані.

Чомусь згадав, як неправильно набрав номер сестри, вона тільки змінила номер телефону. Йому не терпілося повідомити новину про те, що він нарешті вільний. Але потрапив не туди.

"До речі, дуже приємний голос я почув, тільки якийсь сумний. І трапив не кудись, а в нотаріальну контору, буває ж... Ну що ж, у зв'язку з останніми подіями дуже може стати в нагоді ця контора. Не буду ж я жити разом з Іркою під одним дахом".

У Петра з Іриною трикімнатна квартира. Син одружився та поїхав по своїй роботі разом із сім'єю. Вони вже деякий час живуть у різних кімнатах, на квартиру він поки що не з'їжджає, сподівається, що цю розмінюють. Та й дружина вдома майже не буває, живе у свого друга. Правда, іноді ночує, але тоді вона робить нестерпним життя колишнього чоловіка. Ось, наприклад, учора вона приїхала в квартиру. Сьогодні ранку першою зайняла ванну і стирчала цілу годину там, напевно, щоб Петро спізнився на роботу.

"Ну гаразд, я теж не ликом шийтий, - думав Петро, поглядаючи на годинник і розуміючи, що Іра спеціально доводить його. - Вмиюся на кухні, вип'ю кави і на роботу".

На роботу поїхав вчасно, посміхаючись: "Ірка, сидючи у ванній, напевно, думає, я нервую і спізнююся. Ну така вона, що з неї взяти".

Приїхавши на роботу, він згадав той приємний голос, йому захотіло-

ся почути його.

Агата чекала на клієнта, який нещодавно їй зателефонував, у цей час заграла мелодія на її телефоні. Вона почула голос того незнайомця, котрий помилився однією цифрою.

- Здрастуйте, це Петро, як вас можна знайти?

Вона пояснила.

"Боже мій, а він симпатичний чоловік, високий, синива на скронях проблискує, стрижка коротка, очі добрі", - промайнуло в неї в голові.

- Здрастуйте, Агато, я прочитав ваше ім'я на табличці, - весело повідомив він.

- Я слухаю вас, Петре, - показала вона рукою на крісло навпроти.

- Якщо чесно, то я прийшов просто познайомитися, - сказав він щиро й усміхнувся, а вона аж розгубилася.

- Так? А я думала у справі...

За вікном так само йшов дощ, а вони розмовляли один з одним, немов давно вже знайомі.

- Відверто кажучи, після всіх подій, що сталися зі мною, мені дуже хотілося поговорити з вами, дуже хотілося побачити, кому належить цей голос. І передчуття мене не обманули, і у вас навіть обручка на лівій руці...

- Так, у мене та сама історія, - посміхалася Агата, а самій хотілося від радості стрибати.

- Агато, можна я насмілюсь і запрошу вас у кафе?

- Добре, я згодна.

- Дякую, а мені треба їхати, я ж з роботи втік, - засміявся він. - Тоді до вечора.

Агати зателефонувала Рита.

- Привіт, подруго, ти як? Може, ввечері зустрінемося?

- Привіт, Рито, але ввечері я зайнята, у мене побачення.

- Ого, що я чую, любя моя подруга. Я дуже рада. Я ж тобі казала, що життя лише починається.

- Так, Рито, бачила б ти його очі, його посмішку. Тепер я обожнюю цифру вісім, якби він набрав цифру сім, ми б з ним ніколи не зустрілися! - сміялася в телефон Агата.

Соня БЕРЕЗНЕВА

Був вмілим господарником і благодійником

Небеса забирають тих, кого любимо...
Мій добрий тату...
Вже тебе немає...
А серце (вкотре!) плаче вже без сліз.
Згадаю знов тебе і рідну хату,
В якій ти нас любив і так беріг...

Богдан Васильович СЕВЕРГУН

народився 18 червня 1954 у с. Вибудів на Козівщині, закінчив школу у сусідньому селі Ценів, Буцацький радгосп-технікум, Тернопільський інститут народного господарства (нині ЗУНУ). Одружився з красунею Ольгою, яка стала для нього постійною опорою, вірною дружиною та вмілою господинею і з якою вони виростили успішними двох синів. Після завершення навчань світлої пам'яті Богдан працював агрономом у місцевому колгоспі рідного села, згодом - сільським головою села Ценів. У 1992 р. мешканці Ценова попросили його очолити колгосп села, який він вивів з економічного застою й упродовж десятка років успішно ним керував.
Мешканці Ценова та жителі навколишніх сіл й Козови його любили і поважали, бо завжди був добрим, щирим і працьовитим, а ще й знайним меценатом. Тому й не дивно, що у 2015-2020 рр. Богдан

Васильович працював сільським головою Ценова та був депутатом 3-х скликань Козівської районної ради.
Хороша сім'я, велика родина... Здавалося б, жити й радіти успіхам дітей та внуків, але підступна хвороба обірвала життя господарника й вірного сина Козівщини.
Світлої пам'яті пан Богдан залишив у вічному смутку дружину Ольгу, сина Василя з дружиною Іриною та дітми Ольгою і Матвієм, сина Анатолія з дружиною Ольгою та дітми Анастасією і Олександром та усю велику родину, друзів...
Відспівали світлої пам'яті Богдана у храмі с. Ценів, до облаштування якого, як і до всього, що споруджували за роки його урядування, долалися його руки, а поховали у родинному селі...
Редакція газети "Свобода", колектив Тернопільського обласного відділення Малої академії наук України висловлюють щірі співчуття головному бухгалтеру відділення Василю Севергуну та всій його родині з приводу тяжкої втрати - смерті батька.
Нехай опіка Всевишнього полегшить гіркий втрати, а тепло добрих спогадів і молитви близьких додадуть сил пережити це тяжке випробування.
Світла і вічна пам'ять...

Повідомляємо про намір отримати дозвіл на викиди **ПРИВАТНЕ АГРОПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДЗВІН"** (ПАП "ДЗВІН") ЄДРПОУ - 30787900. Юридична адреса: 48510, Україна, Чортківський р-н, Тернопільська обл., село Звиняч, вулиця Паркова, будинок, 22. тел. 0355252435, email: dzvin.chortkiv20@gmail.com. Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика - 46400, Україна, Тернопільська обл., Чортківський район, село Косів, вулиця Івана Франка, 9 та 46400, Україна, Тернопільська обл., Чортківський район, село Косів, вулиця Івана Франка, 22Е. Мета отримання дозволу - визначення та регулювання викидів забруднюючих речовин (ЗР), які потрапляють в атмосферу при експлуатації технологічного обладнання, на отримання дозволу на викиди ЗР для існуючого об'єкту. Підприємство не підлягає проходженню процедури ОВД. На території промислового майданчика наявні: інструментальний цех, цех ремонту, резервуар зберігання відпрацьованого мастила, дизельгенератор, кондіціонери, порізка брил, цех обробки каменю. Від джерел викиди в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: оксид вуглецю - 0,093 т/рік, діоксид вуглецю - 0,028 т/рік, НМЛОС - 0,044 т/рік, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO2]) - 0,336 т/рік, діоксид сірки - 0,140 т/рік, діазоту оксид - 0,001 т/рік, речовини у вигляді твердих суспендованих частинок - 2,605 т/рік, бенз(а) пірен - 0,00000004 т/рік, аміак - 0,0002 т/рік, манган та його сполуки (у перерахунку на діоксид мангану) - 0,0000011 т/рік, залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) - 0,000011 т/рік, оксид кременю - 0,00000004 т/рік, фреони - 0,042 т/рік. На підприємстві відсутні виробництва та устаткування, які підлягають до впровадження найкращих доступних технологій та методів керування. Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, тому заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не розробляються. Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів - заходи не передбачені. Викиди забруднюючих речовин відповідають вимогам законодавства. Пропозиції й зауваження надсилали протягом 30 календарних днів з дня опублікування цього повідомлення до Тернопільської обласної військової адміністрації за адресою: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, тел./факс +38(0352) 25-95-93, адреса електронної пошти: eco_ter@eco.te.gov.ua.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "БАЙКОВЕЦЬКЕ" БАЙКОВЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ (КП "БАЙКОВЕЦЬКЕ"), ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 40411811, місцезнаходження юридичної особи: Україна, 47711, Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 43; тел. +38673286250; адреса електронної пошти: krbaykivtsi@ua, має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами за адресою: Україна, Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 73.

КП "БАЙКОВЕЦЬКЕ" виконує функції з підтримки та забезпечення життєдіяльності громади села Байківці.

Метою отримання дозволу на викиди - отримання офіційного документа, який дає право провадити діяльність на існуючому об'єкті, пов'язану із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

На об'єкті є 3 (1 - організоване, 2 - неорганізованих) стаціонарних джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Для опалення приміщень в паливний використовується котел твердопаливний ТМ "FENIKS-30" (потужність 30 кВт); паливо - дрова, торфові брикети.

Резервні джерела електроживлення: генератор дизельний ELMCO AP3-30000 LE (потужність 24 кВт), паливо - дизельне; генератор бензиновий MATARI MX1100 3E - 2 шт. (потужність по 8 кВт кожний), паливо - бензин.

Діяльність об'єкта належить до третьої групи за ступенем впливу об'єкта на забруднення атмосферного повітря.

Види та обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосфер-

не повітря (тонн/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом оксид вуглецю - 0,0682; оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту - 0,08560; діоксид сірки (діоксид та триоксид) в перерахунку на діоксид сірки - 0,02091; вуглецю діоксид - 33,7937; азоту (I) оксид - 0,001634; метан - 0,001945.

Згідно з розрахунками розсіювання приземних концентрацій викидів забруднюючих речовин на об'єкті перевищень медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних речовин в атмосферному повітрі населених місць немає. Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря не розроблялися - перевищень нормативних граничнодопустимих викидів немає.

Згідно з Законом України від 23.05.2017 № 2959-VIII "Про оцінку впливу на довкілля" діяльність об'єкта не належить до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел встановлюються нормативи граничнодопустимих викидів (ГДВ), для речовин, на які не встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством, - величини масової витрати. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Пропозиції й зауваження надсилали протягом 30 календарних днів з моменту опублікування цього повідомлення до **Тернопільської обласної військової адміністрації** за адресою: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, тел./факс +38(0352) 25-95-93, адреса електронної пошти: eco_ter@eco.te.gov.ua.

Справи приватні

ПРОДАЮ

С/Г ТЕХНІКА

П. тракторні: обприскувачі 300; 400; 600 л; картоплесаджалку; картоплекопачку; сівалку; розкидач міңдобри; роторну косарку; грабарку; КЗН; культиватор мікрядний; плуги дво- і трикорпусні; капустяний саджалку; фрезу; дискову борону. Кінні: сівалку; косарку; копачку; плуг; грабарку; віялку. Тел.: (067) 288-71-29, (068) 032-53-61.

БУДМАТЕРІАЛИ

П. металочерепицю, профнастил, усі комплектуючі до дахів; водостіки, плівки, утеплювачі, сходи на горіщице. Гуртові ціни. Виїзд, замір та проектування, безкоштовна доставка. Тел.: (067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

П. паркани металеві: жалюзі паркан, ранчо паркан, горизонт паркан, штахетник, парапети, металеві капелюхи на стовпи. Ціни помірні. Розрахунок і доставка безкоштовні. Тел.: (067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

РІЗНЕ

П. фарбуємо дахи, церкви, покриваємо куполи під золото. Свід. серія І, №085873 від 07.03.2012 р. Тел. (098) 048-42-83.

КУПЛЮ

П. автомобілі: ГАЗ, ВАЗ, "Москвич", "Таврію", "Славути", іномарки, буси в будь-якому технічному стані. Можна

astramia.com.ua

Медичний центр

Лікування алкоголізму та куріння
Психіатрія, неврологія, рефлексотерапія
Народна та нетрадиційна медицина

Тел. 48 8011224
48 117 02288 р.
06844 9057

(0352) 51-50-00

м.Тернопіль, вул. Малишка, 2

Самолікування може бути шкідливим для вашого здоров'я

без документів. Тел.: (098) 604-45-44, (066) 971-70-44.

РОБОТА

П. в цех художнього ковальства потрібні: зварювальник, коваль. Зарплата висока. Тел. (067) 909-79-74.

П. на приватну парковку в Тернополі у районі центрального продовольчого ринку по вул.Торговиця потрібен паркувальник. Бажано з деякими будівельними навиками для робіт по господарству. Поч. роботи о 7.00. Щоденна оплата. Тел. (096) 999-20-99.

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМИ

П. посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, серія ДБ, №627860, видане відділом у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради 29.12.2020р. на ім'я Ромашевський Володимир Андрійович, вважати недійсним.

П. загублений державний акт на право приватної власності на землю, серія Р1, №669676, виданий 11.11.2002 року на підставі рішення Лядської сільської ради на ім'я Коржик Микола Дмитрович, вважати недійсним.

ШУКАЄТЕ КВАРТИРУ?

Будівельна компанія **МАІ**

050 20 47 663

В. Лучаківського, 6

Три найпопулярніші спеціальності на бакалаврат

Серед вступників також зростає інтерес до спеціальностей "психологія", "медицина", "інженерія" і Під час вступної кампанії 2025 року найпопулярнішими серед абітурієнтів знову стали спеціальності "право", "менеджмент" і "філологія". Хоча ринок праці вже перенасичений фахівцями у цих галузях. Попри це, інтерес до них залишається стабільно високим.
На ці спеціальності передбачено обмежену кількість бюджетних місць, а безкоштовне навчання доступне лише вступникам з найвищими балами.
Також є зростання зацікавленості абітурієнтів у спеціальностях "психологія", "медицина", "інженерія" та "середня освіта".

На Тернопільщині триває активна підготовка закладів освіти до нового навчального року 2025-2026.

Головне управління Держпродспоживслужби тісно співпрацює з органами місцевого самоврядування та відділами освіти в кожній територіальній громаді. "Створено спеціальні комісії, до складу яких входять представники служби. Вони оцінюють стан готовності шкіл, садочків та інших освітніх закладів до безпечного та якісного навчального процесу", -

Тривають перевірки шкіл

повідомили у Головному управлінні Держпродспоживслужби в Тернопільській області.
Перевірки стартували 5 серпня і триватимуть до 29 серпня згідно з графіками, складеними відділами освіти. Під час обстежень фахівці звертають увагу на забезпечення водопостачання, вентиляції, освітлення, стан меблів, наявність санітарних умов, організацію харчування, медичне обслуговування та умов життєвості в разі повітряної тривоги.

"За результатами обстежень рівнікним освітніх закладів надаються рекомендації щодо усунення виявлених порушень із зазначенням термінів виконання. Контроль за усуненням порушень також здійснює Держпродспоживслужба", - йдеться в повідомленні.
У відомстві наголошують: головна мета - створити безпечне, здорове та комфортне середовище для кожної дитини у кожному навчальному закладі Тернопільщини.

Польща офіційно додала українську до шкільної програми

Із початком нового навчального року у польських школах стартує викладання української мови як другої іноземної. Йдеться про курс для учнів 7-8 класів, розроблений за підтримки посольства України в Польщі, що діє за погодженням школи й батьків.

Зачинним польським законодавством, школа може запровадити такий предмет за умов ініціативи з боку батьків, наявності вчителя, а також згоди директора навчального закладу та місцевих освітніх органів.
У березні 2025 року посольство України заклало батьків звертатися до шкіл і місцевої влади з проханням додати українську до навчальної програми. Зазвичай першою іноземною мовою в польських школах залишається англійська.
Цей крок став відповіддю на зростання кількості українських школярів у Польщі. Упродовж 2023/2024 навчального року їх було зареєстровано 132 495 - це 2,6% від загальної кількості учнів. За даними на вересень 2024 року, кількість українських дітей зросла до 151 816.
Загалом у Польщі проживає від 2,5 до 2,8 мільйона мігрантів, з яких приблизно 75% - громадяни України.

Вчителям підвищили пенсійний вік

З 2025 року українські вчителі можуть оформити пенсію за вислугу років за умови досягнення 55-річного віку та наявності 30 років педагогічного стажу.

Право на пенсію за вислугу років мають працівники освітньої сфери, які працюють у школах, дитячих садках, школах-інтернатах, позашкільних закладах та профтехучилищах, але виплату призначають лише після звільнення з посади.
Раніше для виходу на пенсію було достатньо лише 25 років спеціального стажу, незалежно від віку.
Пенсію за вислугу років призначають тільки після офіційного звільнення з посади, яка дає право на таку пенсію. Якщо педагог повертається до аналогічної роботи, виплату тимчасово зупиняють.

На дозвіллі

Будова

Тканина з мінливим поліском

Наземна частина дерева

Цілковите безладдя

Гірське пасмо

Італійський шинок

Прилад

Криптичний нарис

Етиловий спирт

Працівник ешафоту

Альбом Білик

Силач

Ві

Актор пантоміми

Невисокий пагорб. Коротка спідниця

Китайська кропива

Тригонометрична функція

Житлова будівля

Поема Шевченка

Широке жіноче пальто

Марка прального порошку

Всевишній

Дика маслина

Гра

Сировина для пульту

Довга вузька западина океану

Старовинний верхній одяг

Сила, що протидіє рухові

Водяна німфа

Упряж для рідкої роботи

Червонопланета

Віце-еллінів

Мова програмування

Металічний легкоатлетичний снаряд

Фруктовий гай

Зрошувальний канал в Середній Азії

Права притока Кури

Спішна робота на судні

Кашалот

Екскурсовод

Жорсткий гніт

Сорт мішного вина

У Ворохті відбувся Всеукраїнський багатожанровий фестиваль-конкурс "Говерла ART Fest-2025", який зібрав талановитих учасників із 16 областей України. Тернопільщину на фестивалі представила вихованка Центру творчості дітей та юнацтва Єлизавета Головенко. Юна співачка блискуче виступила в номінації "Вокальне мистецтво" (естрадний вокал) і здобула І премію, ставши лауреаткою конкурсу. Вітаємо Єлизавету Головенко та її наставників Лесю і Бориса Бурмичьких із заслуженою перемогою та бажаємо нових творчих звершень!

Яблука...

Віднині літо підтюпцем біжить
В садочок до Мокрини і до Гапки.
Йди помолись біля старих ікон,
І набігу з Іваном гомонить.
І вже сховала тітка Ліза сапки.
Зміліла річка, день зійшов на пси.
Вже нічка вкрала
в нього дві години,
Бери, небого, яблука носи -
Ці яблука для доброї людини.
Йди помолись біля старих ікон,
Вони почують кожне твоє слово.
Вже осінь скоро, вже сіріє льон.
Вже в Господа для тебе
все готово.
Тримай руками хмари грозіві,

Спинняй вітри,
дошам давай дорогу.
Допоки всі з тобою, всі живі,
Молись за них
щодня й щоночі Богу.
О, Україно, сестро чарівна,
Сьогодні вже Пречиста,
вже й Марії.
Молитва лине з кожного вікна,
Щоб згинули всі прокляті і злії.
Щоб ти, моя кохана, розцвіла.
Щоб ти буяла Великоднім цвітом.
Щоб ти жила, мільйони літ жила
І розмовляла кожен день із літом.
Галина ПОПОПЛЯК

«Книжкова площа»

■ 17 серпня в Тернополі і Теревовлі відбулися акції із книгообміну "Книжкова площа".

На площі біля пам'ятника Івану Франку у Тернополі встановили намети, в яких учасники-тернополяни, які люблять читати, могли поділитися прочитаними виданнями і вибрати навзаємні книги, які запропонували для цього інші. Сам процес організували, здійснювали, втілювали в життя працівники міських бібліотек, а відбувалося дійство під егідою управління культури і мистецтв Тернопільської міської ради. Учасників привітали начальниця міського управління культури і мистецтв Світлана Козелко та директорка міської Централізованої бібліотечної системи Оксана Лехицька.

Ініціативу "Книжкова площа" започаткувала Львівська муніципальна бібліотека в 2021 році з метою зробити книги доступними для всіх охочих, зацікавити в нових виданнях. Цьогоріч до неї вперше долучилися бібліотеки Тернополя, Теревовлі, Житомира та Дніпра. І 17 серпня в усіх цих п'яти містах відбувся одночасно книгообмін "Книжкова площа".

Акції у Тернополі та Теревовлі проходили з великим зацікавленням і за активної участі шанувальників читання. У Тернополі впродовж двох місяців усі бажаючі приносили свої книги, які хотіли обміняти, до міських бібліотек і отримували талони, де була вказана кількість таких видань. А вже 17 серпня обмінювали ці талони на книги. Література була представлена в наметах за жанрами, і оскільки задіяні були усі бібліотеки, то, скажімо, сучасною літературою

зарубіжних чи українських авторів опікувалися працівники бібліотек для дорослих, а дитячою чи науково-популярною - представниці бібліотек для дітей. Більше того, у наметах дитячих бібліотек діяли і спеціальні локації, де юні читачі мали можливість взяти участь у майстер-класах. В обох містах просто неба були оформлені і прекрасні фотозони, щоби бажаючі могли зробити пам'ятне фото про захід.

У Тернополі паралельно із книгообміном під час акції відбувалися і поетичні читання. Свої вірші читали Ольга Атаманчук, Любов Малецька, Надія Тарасюк, Володимир Мацікур та Микола Базів. Письменниця Васирина Вовчанська не лише читала поезію, а й представила глядачам пісню на її вірш - "Барвіста вишиванка". Виконала її авторка музики, співачка, заслужена артистка естрадного мистецтва України Людмила Червінська.

Свої поезії читала і ведуча заходу Олена Лайко. А завершив цю літературно-мистецьку частину "Книжкової площі" виступ тернопільського поета, автора і виконавця власних пісень, заслуженого діяча мистецтв України Сергія Лазо, який читав вірші зі своєї нової збірки "Цвяхи", а також виконав попури зі своїх найпопулярніших пісень "Ні обіцянок, ні пробачень", "Ти подобаєшся мені", "Афіни-Київ-Істамбул".

Загалом, як підсумувала директорка бібліотечної системи міста Оксана Лехицька, книгообмін "Книжкова площа" в Тернополі зібрав майже 2 тисячі книг, і близько 400 з них принесли тернополяни в день акції. Завершив книжкове свято концерт учнів та викладачів Тернопільської музичної школи №2 ім. Михайла Вербицького. Захід мав благодійну спрямованість на підтримку Збройних сил України.

■ В урочищі "Бичова", що біля міста Монастирська, відбувся XXIV Міжнародний фестиваль лемківської культури "Дзвони Лемківщини" - подія, яка об'єднала понад 12 тисяч українців з різних куточків країни, гостей із-за кордону.

У рамках фестивалю з нагоди 80-х роковин депортації українців з їхніх етнічних територій: Лемківщини, Холмщини, Надсяння, Підляшся та Любачівщини начальник Тернопільської обласної військової ад-

міністрації В'ячеслав Негода відзначив активних діячів лемківського руху та представників культури краю. Вручив цінні подарунки та грамоти обласної військової адміністрації.

Під час фестивалю відбулися: урочисте відкриття з театралізованим прологом "Родинні обереги"; вшанування пам'яті полеглих

героїв та символічне запалення "Ватри Звитяги", як знаку єднання українців; вшанування Знамена пам'яті "Змордована, але нескорена", на котрім написані імена полеглих воїнів-лемків; виступи фольклорних колективів та мистецька програма за участю Академічного ансамблю народної музики "Візерунок" Тернопільської

обласної філармонії; благодійні заходи зі збору коштів на підтримку 10-ї гірсько-штурмової бригади та 71-ї егерської десантно-штурмової бригади ЗСУ (зібрано майже 84 000 гривень); демонстрація документальних стрічок про Лемківщину у рамках кінопроєкту "ЛемКіно: пам'ять у кадрі". А також презентації: персональних виставок робіт лемківського різьбяр, воїна, котрий пропав безвісті, Івана Сівки "Лемко. Воїн. Митець" та воїна Володимира Симанишина "Незламний. Нескорений. Натхненний"; виставок "Автентична колекція костюмів Новоайдарщини кінця 19 - початку 20 ст. в рамках проєкту "Врятована спадщина" Новоайдарівського краєзнавчого музею (Луганська область), "Лемківський цвіт в обороні України"; Дошки Пам'яті полеглим воїнам-лемкам; фотовиставки "Обличчя Лемківщини"; книжкових видань на лемківську тематику; виробів майстрів народних художніх промислів.

Особливі слова вдячності організатори висловлюють лемкам із Луганщини, які вперше взяли участь у фестивалі. На Луганщину також 80 років тому були депортовані тисячі лемків, а сьогодні їхні нащадки знову змушені залишати рідні домівки через російську агресію.

Особливими подарунками фестивалю стали гостинці від делегації з Луганської області та лямка-лемкиня авторства громадської діячки та волонтерки Олени Хмельницької - голови громадської організації "Воїни світла. Рубіжне".

Департамент культури і туризму Тернопільської ОДА щиро дякує усім, хто долучився до організації та проведення цього унікального свята культури, пам'яті та єдності: Всеукраїнському товариству "Лемківщина" і його Тернопільському осередку, Музейному комплексу "Лемківське село", Теревовлянському фаховому коледжу культури і мистецтв, Тернопільському обласному центру дозвілля "Терноцвіт", Тернопільському обласному комунальному підприємству "Фірма "Кінодістер", Тернопільському обласному методичному центру народної творчості, Тернопільській обласній філармонії, Тернопільському обласному осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України, аматорським колективам області, Монастирській міській раді, Чортківській районній державній адміністрації, майстрам народно-художніх промислів, службам, які забезпечили умови та правопорядок під час проведення фестивалю, а також гостям, які переживали емоцію світла, добра і єднання.

Не бійтеся любити...

Чоловіки, не бійтеся любити - по-справжньому, сильно, мужньо. Любов чоловіка не принижує його гідність, а навпаки - піднімає. Любов чоловіка - це опора, це тиша в бурю, це сильне плече, на яке можна спертися, коли світ навколо хитається. І ця любов проявляється не в гучних промовах, а в дрібницях: у теплій каві зранку, у погляді, який підтримує, у руках, що працюють для добра сім'ї.

Справжній чоловік не той, хто вимагає покорі, а той, хто сам уміє смиренно служити. Не той, хто чекає, що його слухатимуть із остраху, а той, кого слухають з поваги і довіри. Чоловік - це не диктатор у родині, а пастир. Як Христос - не панував, а служив, не гнав, а вів. Бути головою означає не панувати, а брати відповідальність. Бути першим у любові, у вірності, у терпінні.

Сім'я розквітає тоді, коли чоловік стає джерелом тепла, а не холоду, коли його слова - як заспокійлива молитва, а не як удари по серцю. Коли його рішучість - це не агресія, а мудре провідництво. Коли його мовчання - це не байдужість, а присутність.

Чоловіки, не бійтеся бути лагідними. Це не слабкість - це сила, яка береже. Не соромтеся сліз перед Богом - соромтеся байдужості перед дружиною. Не бійтеся бути святими у своїй щоденній любові, бо саме така святість перетворює дім на небо.

Ігумен Саватій СОБКО

"Доброго дня, дорога "Свободо". Я завжди читаю що вашу рубрику, співчуваю людській біді та часто задумуюся, що спонукає людей до таких необдуманих вчинків - як займатися чорною магією. Хоч сама ледь не стала однією із них. Вчасно опам'яталася, тож вирішила розповісти вам свою історію.

Мені 24 роки. Живу в Тернополі. Батьки ще два роки тому переїхали жити в село у надії, що я знайду собі гарного хлопця і ми збудуємо сімейне гніздячко разом. Натомість я лише знайшла собі купу проблем.

Якось подруга познайомила мене з Іваном. Він був старшим на три роки. Я одразу ж закохалася в його карі очі. А коли він лагідно називав мене "сонечко", мало не вмішала. Не розуміла тоді ще, що так він кличе дівчат тільки тому, що не пам'ятає, як звати. І я в нього було далеко не одне "сонечко".

У той час я мало не збожеволіла. Бігала за ним скрізь і всюди. Бувало, він навіть злостився, бо вже набридала йому. Но-

чами плакала в подушку, писала по вісім смс-повідомлень на раз. Коли ж він переказав через подругу, щоб я більше йому не набридала, вирішила помститися.

Спершу повідомила, що вагітна. Він лише розсміявся і кинув слухавку. Далі подумала, якщо коханий не хоче бути зі мною добровільно, то візьму силою - причарую. Знайшла в газеті номер якоюсь ворожки.

Досі моторошно стає, як пригадаю. У кімнаті сиділа жінка років сорока. Вся у чорному. І дивилася так страшно, наче в саму душу. Я розповіла, що хочу причарувати коханого. Та у відповідь розсміялася і каже: "Хочеш когось вірного, то краще заведи собаку. Більше користі буде!" Далі розповідала жахливі історії про те, як причаровані хлопці вбивали дівчат, бо до нестями ревнували, або ж як самі закінчували життя самогубством. Після цього вона подивилася на мене і запитує: "Невже так сильно кохаєш?" Я від несподіванки не знала, що відповісти. Далі жінка сказала, щоб я йшла на вулицю, за кілька хвилин я зустріну своє справжнє щастя.

Я, мов ошпарена, вибігла з

під'їзду, де жила та жінка. Щодуху бігла на зупинку, як враз зачепилася за щось і впала. До мене підбіг Олег, мій однокласник, який недавно повернувся із заробітків. Він провів мене додому. Ми довго розмовляли... І з того часу так і не розлучилися. Минуло півтора роки. Про Івана я гадаю, як про страшний сон, затьмарення розуму. А з Олегом ми вже плануємо весілля.

Тож, дівчата, народні цілителі Завадівські розповідають цілковиту правду - ваша половинка буде з вами без усіляких чарів!

Оленка м.Тернопіль

- Оленочко, дуже дякуємо вам за листа. Ви надзвичайно світла, добра, а ще розумна дитина. Богу дякувати, ви вчасно опам'ятались, бо накоїли б біди і собі, і тому хлопцю.

Тож скільки років Кременецькому замку?

У Кременецько-Почаївському державному історико-архітектурному заповіднику триває виставка "Археологія Кременецького замку: нові відкриття", присвячена результатам археологічних досліджень на території фортеці. В експозиції подано унікальні артефакти, що проливають світло на минуле замку: предмети побуту, фрагменти кераміки, монети та інші знахідки, які дають можливість по-новому осмислити історію Кременецької твердині.

Розвідкові археологічні розкопки на території Кременецького замку провели в липні науковці Інституту археології НАН України. Метою досліджень було вивчення періодів заселення, функціонування і будівництва фортеці. Зокрема, було досліджено мур першого кам'яного замку, який відкрила Євгенія Пламеницька у 1975 році.

В результаті розкопок встановлено, що перший мурований замок був збудований не у IX ст., як раніше вважалося, а у другій половині XIII - XIV століттях. Крім цього, археологи виявили кладовище на території замку, яке з'явилося внаслідок монгольської навали середини XIII століття, та залишки житлової споруди другої половини XVII ст.

Загалом в результаті досліджень виявили багатий речовий матеріал, що охоплює хронологічний період функціонування твердині від X ст. до другої половини XVII ст., а саме: керамічний та скляний посуд, кахлі, ювелірні та побутові вироби, монети.

Виставка триватиме до 10 вересня.

Магічне віконце

Затьмарення розуму або Як ворожка не дала зіпсувати життя

під'їзду, де жила та жінка. Щодуху бігла на зупинку, як враз зачепилася за щось і впала. До мене підбіг Олег, мій однокласник, який недавно повернувся із заробітків. Він провів мене додому. Ми довго розмовляли... І з того часу так і не розлучилися. Минуло півтора роки. Про Івана я гадаю, як про страшний сон, затьмарення розуму. А з Олегом ми вже плануємо весілля.

Тож, дівчата, народні цілителі Завадівські розповідають цілковиту правду - ваша половинка буде з вами без усіляких чарів!

До мене мало не щодня звертаються дівчата, жінки, котрі чи то з відчаєм, чи то з дурості прагнуть причарувати чоловіків, не гребуючи нічим. Вони готові на те, щоб розбити чужі сім'ї, дітей залишити без татів. Та й самих коханих своїми чарами звести з розуму. Це надзвичайно страшно. Бо після приворожки ті, кого вони так кохали, стають зовсім іншими. Тоді-то дівчата хочуть від них піти, покинути, а не виходить. Направду, іноді трапляються страшні, навіть трагічні історії.

Коли до мене звертаються з такими абсурдними проханнями, я, певна річ, відмовляю. Та, на жаль, є й такі, що заробляють на дівочій дурості.

Вкотре звертаюся до усіх: побійтеся Бога! У парі має панувати тільки магія кохання, і аж ніяк не приворот.

РЕКЛАМА
P.S. Дорогі читачі "Свободи", якщо у вас є запитання, чи ви потребуєте поради або допомоги, пишіть до нас, і ми звертатимемося із вашими листами до бережанських цілителів, а відповіді публікуватимемо у газеті. Якщо ж ви особисто хочете поспілкуватися з Любою Іванівною чи Андрієм Завадівськими, телефонуйте: (097)554-63-18, (098)030-07-25.